

ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/38810/234/2026 ΦΕΚ 2037 Β/8-4-2026

5η τροποποίηση της προκήρυξης της Δράσης με τίτλο «Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας Produce-E Green», που θα υλοποιηθεί με την υποστήριξη του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98) και το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
3. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.)» (Α' 160).
4. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).
5. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευομένων φορέων» (Α' 130).
6. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).
7. Το π.δ. 27/2025 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτή Υπουργού και Υφυπουργών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης» (Α' 44).
8. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).
9. Την υπό στοιχεία Υ21/22.12.2025 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 7190).
10. Την υπό στοιχεία ΑΠ ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/79575/5721/16.07.2025 (ΥΟΔΔ 877) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας για το διορισμό Γενικής Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
11. Την υπ' αρ. 28385/28.03.2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Σκοπός, αρμοδιότητες και εσωτερική διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας "Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας" και κατάργηση των υπό στοιχεία 100008/ΕΥΘΥ 936/28.09.2016 (Β' 3296) και 88238/ΕΥΘΥ811/29.08.2016 (Β' 2733) κοινών υπουργικών αποφάσεων» (Β' 2142).
12. Την υπό στοιχεία ΑΠ ΥΠΕΘΟΟ/99062 ΕΞ/06.06.2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών "Τοποθέτηση προϊσταμένης στην Ειδική Υπηρεσία «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας»» (ΑΔΑ ΡΚ11Η-ΠΩ).

13. Τον ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).

14. Τον ν. 4738/2020 «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (Α' 207) και ιδίως το άρθρο 272 για τη σύσταση στο Υπουργείο Οικονομικών της αυτοτελούς Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης.

15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

16. Τον ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135).

17. Τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (L 193/1).

18. Την από 13 Ιουλίου 2021 Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την Ελλάδα (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1).

19. Την από 7 Δεκεμβρίου 2023 Εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της ΕΕ για την έγκριση της αξιολόγησης του αναθεωρημένου ΣΑΑ για την Ελλάδα (ST 15831/23, ST 15831/23 ADD 1).

20. Την από 21 Δεκεμβρίου 2021 Συμφωνία Επιχειρησιακών Ρυθμίσεων C (2021) 9754.

21. Την υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4498).

22. Την υπό στοιχεία 120141 ΕΞ 2021/30.09.2021 (ΑΔΑ: 6ΝΞ3Η-ΨΘ0) απόφαση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης, με την οποία εγκρίθηκε το Εγχειρίδιο διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου Ταμείου Ανάκαμψης.

23. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ) δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

24. Την υπ' αρ. 134453/23.12.2015 κοινή υπουργική απόφαση «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της κοινής υπουργικής απόφασης 46274/02.09.2014 (Β' 2573)» (Β' 2857).

25. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α' 154).

26. Την υπ' αρ. 1150/03.04.2025 (ΑΔΑ: 9328Η-5ΚΦ) εγκύκλιο οδηγίων, της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης του ΥΠ.ΕΘ.Ο.Ο., για την Έγκριση και Χρηματοδότηση του ΑΠΔΕ 2025 και τον Προγραμματισμό Δαπανών ΑΠΔΕ 2026-2029.

27. Τον ν. 5027/2023 «Σύστημα Καινοτομίας στον δημόσιο τομέα Ρυθμίσεις Γενικής Γραμματείας Ανθρωπίνου Δυναμικού Δημοσίου Τομέα Ρυθμίσεις για τη λειτουργία των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των αποκεντρωμένων διοικήσεων και για την ευζωία των ζώων συντροφιάς Λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις» (Α' 48) και ειδικότερα το άρθρο 94 αυτού.

28. Τον ν. 4449/2017 «Υποχρεωτικός έλεγχος των ετήσιων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δημόσια εποπτεία επί του ελεγκτικού έργου και λοιπές διατάξεις» (Α' 7).

29. Την υπό στοιχεία ΥΠΟΙΚ/71251 ΕΞ 2023/08.05.2023 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Ένταξη του Έργου «SUB1. Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας και R&D Produc-E Green» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5203128) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (ΑΔΑ: 6Σ75Η-Μ2Χ), όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία ΥΠΕΘΟΟ/122684 ΕΞ 2024/29.08.2024 (ΑΔΑ: ΡΞΒ2Η-5ΤΡ, ΑΔΑΜ: 25REQ016172229) του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

30. Την υπό στοιχεία 2016/С 262/01 ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παρ. 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Επίσημη Εφημερίδα C262, 19.07.2016).

31. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2022/С 80/01).

32. Τον Κανονισμό 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 και ισχύει.

33. Την υπ' αρ. 17/15.09.2023 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου «Τροποποίηση της υπ' αρ. 3/29.3.2021 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου “Σύσταση, συγκρότηση και λειτουργία Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής” (Α' 56)» (Α' 155).

34. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/52385/774/11.05.2023 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Προκήρυξη της Δράσης με τίτλο «Παραγωγικές Επενδύσεις Οικονομίας Produc-E Green», που θα υλοποιηθεί με την υποστήριξη του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 3156), όπως τροποποιήθηκε με τις υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/129793/1531/12.12.2023 (Β' 6974), ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/21188/149/26.02.2024 (Β' 1370), ΥΠΕΝ/ ΥΔΕΝ/62391/399/07.06.2024 (Β' 3263) και ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/76636/339/09.07.2025 (Β' 3950) κοινές υπουργικές αποφάσεις.

35. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΘΟΟ/156238 ΕΞ 2024/23.10.2024 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Τροποποίηση απόφασης ένταξης του Έργου “Οριζόντια τεχνική υποστήριξη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τα Υπόεργα 2 και 3 της δράσης 16874 και για το Υπόεργο 1 της δράσης 16831 'Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας Produc-E Green' (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5223999) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Δράσης με ID “17005 Οριζόντια Τεχνική Υποστήριξη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας' ”» (ΑΔΑ: ΨΚ50Η-Π4Β).

36. Την από 23.12.2024 Σύμβαση συγχώνευσης (Β' 7093) με απορρόφηση της εταιρείας με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου» (Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.) από την εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας» (ΕΕΣΥΠ) [κατ' εφαρμογή των άρθρων 188Α και 188Β του ν. 4389/2016 και του ν. 4601/2019 (Α' 44)], όπως καταχωρήθηκε στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) την 31.12.2024 με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 5215773.

37. Την από 01.04.2025 Σύμβαση για την Παροχή Υπηρεσιών Συμβούλου του Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. (νυν Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) στο πλαίσιο της δράσης 17005 «Οριζόντια τεχνική υποστήριξη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» αναφορικά με την παροχή τεχνικής υποστήριξης για το υποέργο 1 της δράσης 16831 «Παραγωγικές επενδύσεις πράσινης οικονομίας Produc-E Green» του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

38. Τις από 05.03.2026 (υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΔΕΣΠΑ/26651/318/09.03.2026) και από 16.03.2026 (υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΔΕΣΠΑ/30886/364/18.3.2026) απόψεις της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής και Στρατηγικής του ΥΠ.ΕΘ.Ο.Ο. σχετικά με την 5η τροποποίηση της προκήρυξης της δράσης.

39. Την υπό στοιχεία 47137 ΕΞ 2026/19.03.2026 (υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΕΔΕΣΠΑ/32267/385/20.03.2026) θετική γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης του ΥΠ.ΕΘ.Ο.Ο. για την 5η τροποποίηση της προκήρυξης της δράσης.

40. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΠΔΑ/20133/466/24.02.2026 (υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/20681/125/24.02.2026) εισήγηση της παρ. 5 (περ. ε') του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143), για το προτεινόμενο σχέδιο Κ.Υ.Α. «5η τροποποίηση της προκήρυξης της Δράσης με τίτλο «Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας -Produc-E Green», που θα υλοποιηθεί με την υποστήριξη του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας».

41. Το γεγονός ότι με τις διατάξεις της παρούσας τροποποιείται η κοινή υπουργική απόφαση με επίσημο τίτλο «Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας Produc-E Green» και Μοναδικό Αριθμό Καταχώρισης (Μ.Α.Κ.) στο ΕΜΔΔ «Μίτος» 181233.

42. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται πρόσθετη δαπάνη στον κρατικό προϋπολογισμό πέραν αυτής που προβλέπεται στο πλαίσιο της απόφασης του στοιχείου 29 του σκεπτικού, αποφασίζουμε:

Την 5η τροποποίηση της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΥΔΕΝ/52385/774/11.05.2023 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β' 3156), όπως ισχύει προκήρυξης της δράσης με τίτλο «Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας Produc-E Green», η οποία αντικαθίσταται εξ' ολοκλήρου ως εξής:

«Προκηρύσσεται δράση «με τίτλο «Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας Produc-E Green» σύμφωνα με τις κάτωθι διαδικασίες και όρους.

Η Δράση «Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας Produc-E Green» χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, και ειδικότερα από το ΠΔΕ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΣΑΤΑ075) και υλοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες και τους όρους που περιγράφονται στην παρούσα και τα Παραρτήματά της.

Το αντικείμενο της Πρόσκλησης περιλαμβάνεται στο Υποέργο 1 του Έργου «SUB1. Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας και R&D Produc-E Green» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το οποίο εντάχθηκε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, βάσει της υπό στοιχεία ΥΠΟΙΚ/71251 ΕΞ 2023/08.05.2023 Απόφασης Ένταξης, όπως ισχύει (ανωτέρω 27 σχετικό).

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς της παρούσας ισχύουν οι ορισμοί του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, εφεξής ΓΑΚ, της υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 απόφασης «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4498), όπως τροποποιήθηκε με τις υπό στοιχεία αριθ. 52415 ΕΞ 2022/15.04.2022 (Β' 1927) και 188159 ΕΞ 2022/21.12.2022 (Β'6973) και ισχύει, αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, εφεξής ΣΔΕ καθώς και οι κάτωθι ορισμοί:

Γενικοί Ορισμοί (Άρθρο 2, ΓΑΚ)	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Ενίσχυση	Κάθε μέτρο/Υπόεργο που πληροί όλα τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.
Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή ΜΜΕ	Οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα Ι του ΓΑΚ.
Μεγάλες επιχειρήσεις	Οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα Ι του ΓΑΚ.

Προβληματική επιχείρηση

Η επιχείρηση, για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά στην επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ η οποία ικανοποιεί την προϋπόθεση του άρθρου 21(3), σημείο β και πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο.

β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά στην επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ, η οποία ικανοποιεί την προϋπόθεση του άρθρου 21(3), σημείο β και πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ.

γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά στην υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της.

δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης

και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης.

ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:

1) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5, και

2) ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA Interest Coverage Ratio) είναι κάτω του 1,0.

Έναρξη των εργασιών	Το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν στην επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγωγή εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.
Ένταση ενίσχυσης	Το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.
Ενισχύμενες περιοχές	Οι περιοχές που προσδιορίζονται σε χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που έχει εγκριθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης και ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Οι περιοχές υπό το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) και γ), ορίζονται στον Πίνακα 2 της παρούσας.
Ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης	Η ημερομηνία απονομής στον δικαιούχο του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς.
Ενσώματα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που συνίστανται σε γήπεδα, κτίρια και μονάδα παραγωγής, μηχανήματα και εξοπλισμό.
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία.

Ορισμοί για Περιφερειακές Ενισχύσεις

(άρθρο 14, ΓΑΚ)

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
------	----------------

Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις	Οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται για αρχική επένδυση ή για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα.
Καθεστώς που στοχεύει σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας	Το καθεστώς που καλύπτει δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής λιγότερων από πέντε τάξεων (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2.
Αρχική επένδυση	<p>Ως «αρχική επένδυση» ορίζεται μία περίπτωση από τις ακόλουθες: α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού που σχετίζεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα: ο δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, ο επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης,</p> <p>ο διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή</p> <p>ο θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας ή του συνόλου των παρεχόμενων υπηρεσιών υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης· ή</p> <p>β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγορασθεί. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν τεκμαίρεται ως αρχική επένδυση.</p> <p>Επομένως οι επενδύσεις αντικατάστασης δεν συνιστούν αρχική επένδυση.</p>
Ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα	Κάθε δραστηριότητα που εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2.
Αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα	<p>α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού εφόσον αφορά σε ένα τουλάχιστον από τα ακόλουθα:</p> <p>ο δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή</p> <p>ο διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν προηγουμένως στην εγκατάσταση ή</p> <p>β) η απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει</p>

εάν δεν είχε αγοραστεί, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με τη χρήση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν στην επιχειρηματική εγκατάσταση πριν από την αγορά.

Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν τεκμαίρεται ως αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα.

Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης	Για τις ανάγκες της παρούσας, ως ελάχιστη αποδεκτή επέκταση είναι το 20% επί της παραγωγικής δυναμικότητας και εφόσον αποδεικνύεται η υφιστάμενη δυναμικότητα.
Διαφοροποίηση της παραγωγής μίας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή	Για τις ανάγκες της παρούσας, η προϋπόθεση επαληθεύεται όταν οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της της έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου. Δεν επαληθεύεται η προϋπόθεση στην περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος δεν έχει την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης μία τουλάχιστον κλεισμένη διαχειριστική χρήση.
Διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν προηγουμένως στην εγκατάσταση	Για τις ανάγκες της παρούσας, η προϋπόθεση επαληθεύεται όταν η νέα δραστηριότητα δεν εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2, σύμφωνα με τον κανονισμό 1893/2006 και για την τροποποίηση του κανονισμού 3037/90.
Μετεγκατάσταση	Μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση, στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον ΕΟΧ.

Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.)	Κατάλογος των ελληνικών περιφερειών που έχουν οριστεί ως επιλέξιμες για περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις Κατευθυντήριες Γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, και έχουν λάβει την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα ανώτατα ποσοστά ενισχύσεων που δύνανται να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις στις περιφέρειες της χώρας ορίζονται σύμφωνα με τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων όπως αυτός ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης υποβολής αιτήσεων υπαγωγής.
Ορισμοί για επενδυτικές ενισχύσεις σε ΜΜΕ σε 3 Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Αττικής (Άρθρο 17, ΓΑΚ)	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Ενισχύσεις σε ΜΜΕ	Δαπάνες επενδυτικών σχεδίων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που θα υλοποιηθούν στον Κεντρικό, Βόρειο και Νότιο Τομέα Αθηνών, όμοιες με τις δαπάνες Περιφερειακών Επενδυτικών Ενισχύσεων που αναφέρονται παραπάνω.
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Έργα έρευνας και ανάπτυξης	Βασική έρευνα, βιομηχανική έρευνα ή πειραματική ανάπτυξη.
Ορισμοί για ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ (άρθρο 28, ΓΑΚ)	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Νέα και καινοτόμος τεχνολογία	Νέα και πρόσφατα εγκεκριμένη τεχνολογία σε σύγκριση με τη σύγχρονη τεχνολογία του κλάδου, η οποία ενέχει κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας και δεν αποτελεί βελτιστοποίηση ή κλιμάκωση υφιστάμενης τεχνολογίας.
Ορισμοί για επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρα 36β, 41, 45, 47 ΓΑΚ)	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Προστασία του περιβάλλοντος	Οποιαδήποτε ενέργεια ή δραστηριότητα αποσκοπεί στη μείωση ή πρόληψη ρύπανσης, αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή άλλων ζημιών στο φυσικό περιβάλλον (συμπεριλαμβάνονται νερό, αέρας και έδαφος), σε οικοσυστήματα ή τους φυσικούς πόρους που οφείλονται σε ανθρώπινες δραστηριότητες, στον μετριασμό των φαινομένων της κλιματικής αλλαγής, στην προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, ή στην αποτελεσματικότερη χρήση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών

ενέργειας και άλλων τεχνικών για τη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή άλλων ρύπων, καθώς επίσης και στον προσανατολισμό προς μοντέλα κυκλικής οικονομίας με στόχο τη μείωση της χρήσης πρωτογενών υλικών και στην αύξηση των αποδόσεων. Επίσης καλύπτει ενέργειες, οι οποίες ισχυροποιούν τη δυνατότητα προσαρμογής και ελαχιστοποιούν την τρωτότητα στις κλιματικές επιπτώσεις.

Ενωσιακό πρότυπο	<p>1) α) υποχρεωτικό ενωσιακό πρότυπο που καθορίζει τα επίπεδα που πρέπει να επιτευχθούν από περιβαλλοντική άποψη από μεμονωμένες επιχειρήσεις· εξαιρουμένων προτύπων ή στόχων που καθορίζονται σε ενωσιακό επίπεδο και έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για τα κράτη μέλη αλλά όχι για μεμονωμένες επιχειρήσεις ή</p> <p>2) β) η υποχρέωση χρήσης των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών (ΒΔΤ), όπως ορίζονται στην οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*), και διασφάλιση ότι τα επίπεδα εκπομπών ρύπων δεν υπερβαίνουν εκείνα που θα επιτυγχάνονταν με την εφαρμογή των ΒΔΤ. Όταν τα επίπεδα εκπομπών, που συνδέονται με τις ΒΔΤ, έχουν καθοριστεί σε εκτελεστικές πράξεις, εκδιδόμενες βάσει της οδηγίας 2010/75/ΕΕ ή άλλων εφαρμοστέων οδηγιών, τα εν λόγω επίπεδα είναι εφαρμοστέα για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Όταν τα εν λόγω επίπεδα εκφράζονται ως φάσμα, είναι εφαρμοστέο το όριο για το οποίο επιτυγχάνεται πρώτα η ΒΔΤ για την οικεία επιχείρηση.</p>
Όχημα μηδενικών εκπομπών	<p>1) όσον αφορά στα δίκυκλα, τρίκυκλα και τετράκυκλα οχήματα: όχημα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 168/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (***) με μηδενικές εκπομπές CO₂ από τον αγωγό εξαγωγής, υπολογιζόμενες σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 24 και στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού·</p> <p>2) όσον αφορά στα ελαφρά οδικά οχήματα: όχημα της κατηγορίας M1, M2 ή N1 με μηδενικές εκπομπές CO₂ από τον αγωγό εξαγωγής, όπως καθορίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1151 της Επιτροπής (****)·</p> <p>3) όσον αφορά στα βαρέα επαγγελματικά οχήματα: βαρύ όχημα μηδενικών εκπομπών όπως ορίζεται στο άρθρο 4 σημείο 5) της οδηγίας 2009/33/ΕΚ.</p>

Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές	Η ενέργεια που παράγεται από μονάδες που χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο 1), της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, καθώς και το μερίδιο, από άποψη θερμογόνου ισχύος, της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε υβριδικές εγκαταστάσεις, οι οποίες χρησιμοποιούν και συμβατικές πηγές ενέργειας. Περιλαμβάνεται επίσης, η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται για τα μη συνδεδεμένα με τον μετρητή (behind-the-meter) συστήματα αποθήκευσης (που εγκαθίστανται από κοινού ή ως πρόσθετο στην εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας), εξαιρουμένης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται ως αποτέλεσμα των συστημάτων αποθήκευσης.
Συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας	Συμπαραγωγή, όπως ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο 30) της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ.
Συμπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	Συμπαραγωγή που χρησιμοποιεί 100% ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ως εισροή για την παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας.
Ανανεώσιμο υδρογόνο	Το υδρογόνο που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σύμφωνα με τις μεθοδολογίες που ορίζονται, για τα υγρά και αέρια καύσιμα κίνησης μη βιολογικής προέλευσης από ανανεώσιμες πηγές, στην Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*).
Ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια	Ηλεκτρισμός που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2, σημείο (1) της Οδηγίας 2018/2001/EU.
Ορισμοί για την παρούσα πρόσκληση	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Αίτηση ενίσχυσης	Η αίτηση υπαγωγής στο Πρόγραμμα, η οποία περιλαμβάνει την αίτηση, τις Υπεύθυνες Δηλώσεις των παραρτημάτων και τον φάκελο υποψηφιότητας. Ο φάκελος υποψηφιότητας περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά του παραρτήματος II και την οικονομοτεχνική μελέτη του παραρτήματος III.
Αίτηση καταβολής της ενίσχυσης	Η αίτηση που υποβάλει ο δικαιούχος προκειμένου να του καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση και περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου όπως αυτά περιγράφονται στα σχετικά παραρτήματα.

Επενδυτικό Σχέδιο -
Οικονομοτεχνική μελέτη

Το κείμενο το οποίο βασίζεται στο υπόδειγμα του παραρτήματος III και περιγράφει με εμπειριστατωμένο και λεπτομερή τρόπο την υπό ένταξη επένδυση, συμπεριλαμβανομένου ενός χρονοδιαγράμματος υλοποίησης.

Εκσυγχρονισμός μονάδας	Η αντικατάσταση ή/και η συμπλήρωση μηχανολογικού εξοπλισμού όπως και η επέκταση δυναμικότητας (εφόσον καλύπτεται από τις απαραίτητες κάθε φορά αδειοδοτήσεις) ενεργών και ανενεργών μονάδων. Συνδυάζεται με παράλληλη επέκταση της δυναμικότητας.
Ενιαίο επενδυτικό σχέδιο	Για την εφαρμογή του παρόντος, ως ενιαίο επενδυτικό σχέδιο θεωρείται κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), περιλαμβανομένων και των συνδεδεμένων ή συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, η οποία αφορά στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα και αρχίζει εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια (Nuts 3) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 2003 για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (L 154) (άρθρο 14 παρ. 13 ΓΑΚ). Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα επενδυτικού σχεδίου ενισχύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα σαράντα πέντε εκατομμύρια (45.000.000) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 4 του ΓΑΚ. Οι περιορισμοί αυτοί ισχύουν για τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία υπάγονται στο παρόν και για χρονική περίοδο τριών (3) ετών από την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου. Ως ποσό ενίσχυσης, ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο, λαμβάνεται υπ' όψιν το εγκριθέν με την απόφαση υπαγωγής. Το υπερβάλλον ποσό ενίσχυσης περικόπτεται αναλογικά κατά είδος ενίσχυσης και ομάδα δαπανών.
Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις	Οι επιχειρήσεις στις οποίες τα φυσικά πρόσωπα ή οι εταιρείες που μετέχουν σ' αυτή μετέχουν και με ποσοστό από 25-50% σε άλλες επιχειρήσεις. Στην περίπτωση αυτή αθροίζεται ο κύκλος εργασιών και ο αριθμός των ΕΜΕ κατά το ποσοστό συμμετοχής των φυσικών προσώπων ή των εταιρειών.
Συνδεδεμένες επιχειρήσεις	Οι επιχειρήσεις στις οποίες τα φυσικά πρόσωπα ή οι εταιρείες που μετέχουν σ' αυτή μετέχουν και με ποσοστό >50% σε άλλες επιχειρήσεις. Στην περίπτωση αυτή αθροίζεται ο κύκλος εργασιών και ο αριθμός ΕΜΕ της συνδεδεμένης, κατά το 100%.
Ανεξάρτητες επιχειρήσεις	Οι επιχειρήσεις στις οποίες τα φυσικά πρόσωπα ή οι εταιρείες που μετέχουν σ' αυτή, μπορούν να μετέχουν και σε άλλες επιχειρήσεις με ποσοστό συμμετοχής <25%.
Ομάδα Ελέγχου	Αρμόδια για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του φυσικού και του οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης μέσω διενέργειας επιτόπιας επίσκεψης, την επισκόπηση και την επιβεβαίωση της πληρότητας και της ορθότητας των δικαιολογητικών που θα συνοδεύουν τα αιτήματα τελικής καταβολής.

Ανεξάρτητος Μηχανικός

Μηχανικός, ο οποίος δεν είχε και εξακολουθεί να μην έχει οποιαδήποτε επαγγελματική ή άλλη σχέση με το ελεγχόμενο έργο και ο οποίος αναλαμβάνει ως τελικός υπογράφων την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης κατά το στάδιο της καταβολής της τελικής ενίσχυσης και στο πλαίσιο κατάρτισης της Έκθεσης Πιστοποίησης.

Άρθρο 1

Αντικείμενο της Δράσης

Αντικείμενο της παρούσας δράσης είναι η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων για την παραγωγή προϊόντων στον τομέα της πράσινης βιομηχανίας, με έμφαση στον παραγωγικό κλάδο της ηλεκτροκίνησης, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς και των προϊόντων και αγαθών που προορίζονται για την εξοικονόμηση ενέργειας και εν γένει τεχνολογίες που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση.

Η δράση στοχεύει στην τεχνολογική, παραγωγική, διοικητική και οργανωτική αναβάθμιση, καθώς και την καινοτόμο και εξωστρεφή ανάπτυξη και μεγέθυνση, με τελικό στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης των παραγωγικών επιχειρήσεων στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Η ημερομηνία έναρξης της υποβολής αιτήσεων υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στο παρόν καθεστώς είναι η 30η/5ου/2023. Ημερομηνία λήξης του κύκλου υποβολών ορίζεται η 15η/3ου/2024.

Άρθρο 2

Εμπλεκόμενοι Φορείς

1. Φορέας Υλοποίησης της παρούσας δράσης ορίζεται η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), Υποδιεύθυνση 2 Τομέα Ενέργειας, εφεξής «Επιτελική Δομή», η οποία συστάθηκε και λειτουργεί σύμφωνα με την υπ' αρ. 28385-28.03.2023 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Σκοπός, αρμοδιότητες και εσωτερική διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» και κατάργηση των υπό στοιχεία 100008/ΕΥΘΥ 936/28.09.2016 (Β' 2733) και 88238/ΕΥΘΥ 811/29.08.2016 (Β' 2733) κοινών υπουργικών αποφάσεων» (Β' 2142).

Ο Φορέας Υλοποίησης της δράσης (Επιτελική Δομή) μεριμνά για:

i. την ενημέρωση του σχετικού διαδικτυακού τόπου της Δράσης με συχνές ερωτήσεις απαντήσεις για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων της παρούσας προκήρυξης, καθώς και όλων των σχετικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά την υλοποίηση της Δράσης, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης αποφάσεων υπαγωγής ή απόρριψης των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τη διεκπεραίωση τυχόν αιτημάτων προκαταβολής,

ii. την παρακολούθηση της πορείας της Δράσης,

iii. τον σχεδιασμό και την έκδοση των απαραίτητων οδηγιών κατευθύνσεων προς τους εμπλεκόμενους φορείς, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης αποφάσεων υπαγωγής ή απόρριψης των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τη διεκπεραίωση τυχόν αιτημάτων προκαταβολής. Οι ανωτέρω οδηγίες εκδίδονται βάσει επιστολών, μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ανακοινώσεων στο

διαδικτυακό τόπο της Δράσης, ανάλογα με τη σπουδαιότητά τους. Οι εμπλεκόμενοι στη Δράση φορείς οφείλουν να συμμορφώνονται με τις σχετικές οδηγίες/κατευθύνσεις,

iv. την ανάπτυξη και τη συντήρηση του πληροφοριακού συστήματος, στο οποίο υποβάλλονται οι αιτήσεις των ενδιαφερόμενων/Δικαιούχων, γίνεται η διενέργεια των ελέγχων και η παρακολούθηση υλοποίησης των έργων, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης αποφάσεων υπαγωγής ή απόρριψης των επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τη διεκπεραίωση τυχόν αιτημάτων προκαταβολής. Το πληροφοριακό σύστημα ενσωματώνει τους όρους και τις προϋποθέσεις της Δράσης, καθώς και τη διαδικασία υλοποίησης που προβλέπεται σε αυτή. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι ο κύριος του πληροφοριακού συστήματος υποδοχής των αιτήσεων και αποτελεί τον υπεύθυνο παρακολούθησης ολοκλήρωσης των έργων των Δικαιούχων,

v. την ανάθεση της αξιολόγησης εκάστου επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο Άρθρο 17 της παρούσας,

vi. τη διασφάλιση της τήρησης φάκελου έργου/πράξης για διάστημα δέκα (10) ετών από την ολοκλήρωση της δράσης για τους Δικαιούχους. Ο φάκελος πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα δικαιολογητικά και παραστατικά που υποβάλλονται από τον Δικαιούχο με τη σχετική απόφαση για την ολοκλήρωση της πράξης του. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται υπό τη μορφή αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή,

vii. τον συντονισμό υπηρεσιών πληροφόρησης και ενημέρωσης των ενδιαφερόμενων / Δικαιούχων, viii. την έκδοση ατομικών Πράξεων Αποδοχής ή Μη Αποδοχής επενδυτικών σχεδίων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 18.4 της παρούσας,

ix. την εισήγηση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την έκδοση ατομικών εγκριτικών Αποφάσεων Υπαγωγής ή απόρριψης επενδυτικών σχεδίων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 20 της παρούσας, ή την Ανάκληση των Αποφάσεων αυτών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23 της παρούσας,

x. την παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης προκαταβολής, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 21.2 του άρθρου 21 της παρούσας,

xi. την παραλαβή των αιτημάτων εκχώρησης του ποσού της επιχορήγησης, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 21.3 του άρθρου 21 της παρούσας,

xii. την εισήγηση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την έκδοση ατομικών Αποφάσεων Ολοκλήρωσης, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 21.7 του άρθρου 21 της παρούσας, ή Ανάκλησης της Απόφασης Υπαγωγής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23 της παρούσας,

xiii. την εισήγηση για την πραγματοποίηση των διαδικασιών καταβολής και εκκαθάρισης πληρωμών της δράσης από τον Φορέα Καταβολής της επιδότησης (Γ.Δ.Ο.Υ.).

2. Φορέας Ελέγχου της δράσης ορίζεται η Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.), εφεξής «Γ.Γ.Ε.Ο.Π.Υ.».

Ο Φορέας Ελέγχου (Γ.Γ.Ε.Ο.Π.Υ.) αναλαμβάνει:

i. Την εποπτεία και την παρακολούθηση της διαδικασίας υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 21.1, 21.4 και 21.5 του άρθρου 21 της παρούσας και συγκεκριμένα:

α. Την υποδοχή, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση αιτημάτων καταβολής ενίσχυσης (ενδιάμεσης και τελικής καταβολής) των δικαιούχων της δράσης. Στα πλαίσια άσκησης των παραπάνω αρμοδιοτήτων του ο Φορέας Ελέγχου δύναται να λαμβάνει υποστηρικτικές υπηρεσίες είτε από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) είτε από οποιοδήποτε άλλο τεχνικό σύμβουλο, ο οποίος πρόκειται να αναλάβει την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών που σχετίζονται με τις εν λόγω αρμοδιότητες, όπως ενδεικτικώς αναφέρεται η κατάρτιση εισήγησης προς τον Φορέα Ελέγχου με τα ευρήματα του ελέγχου των δικαιολογητικών των φακέλων των αιτημάτων καταβολής ενίσχυσης των δικαιούχων της δράσης.

β. Την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του φυσικού και του οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης. Στα πλαίσια άσκησης της παραπάνω αρμοδιότητάς του ο Φορέας Ελέγχου δύναται να λαμβάνει υποστηρικτικές υπηρεσίες από οποιοδήποτε τεχνικό σύμβουλο, ο οποίος πρόκειται να αναλάβει την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών που σχετίζονται με την εν λόγω αρμοδιότητα, μέσω κατάλληλων ομάδων ελέγχου για τη διενέργεια επιτόπιας επίσκεψης, την επισκόπηση και την επιβεβαίωση της πληρότητας και της ορθότητας των δικαιολογητικών που θα συνοδεύουν τα αιτήματα τελικής καταβολής.

γ. Την έγκριση ή την απόρριψη των αιτημάτων καταβολής ενίσχυσης (ενδιάμεσης και τελικής καταβολής) και την αποστολή σχετικής εισήγησης προς τον Φορέα Υλοποίησης, ώστε αυτός να προβεί στην εκτέλεση των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων και στην εισήγηση για την έκδοση αποφάσεων. Στα πλαίσια άσκησης των παραπάνω αρμοδιοτήτων του ο Φορέας Ελέγχου δύναται να λαμβάνει υποστηρικτικές υπηρεσίες είτε από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) είτε από οποιοδήποτε άλλο τεχνικό σύμβουλο, ο οποίος πρόκειται να αναλάβει την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών που σχετίζονται με τις εν λόγω αρμοδιότητες, όπως ενδεικτικώς αναφέρεται η κατάρτιση εισήγησης προς τον Φορέα Ελέγχου με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των αιτημάτων καταβολής ενίσχυσης των δικαιούχων της δράσης.

ii. Την παρακολούθηση και την εποπτεία της διαδικασίας τροποποίησης επενδυτικού σχεδίου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 22 της παρούσας, και συγκεκριμένα:

α. Την αξιολόγηση του αιτήματος τροποποίησης στοιχείων της αίτησης ενίσχυσης ή/και της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης του δικαιούχου της δράσης, προκειμένου αυτό να κριθεί αποδεκτό ή μη (με πλήρη αιτιολόγηση των λόγων απόρριψης). Στα πλαίσια άσκησης της παραπάνω αρμοδιότητάς του ο Φορέας Ελέγχου δύναται να λαμβάνει υποστηρικτικές υπηρεσίες είτε από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) είτε από οποιοδήποτε άλλο τεχνικό σύμβουλο, ο οποίος πρόκειται να αναλάβει την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών που σχετίζονται με τις εν λόγω αρμοδιότητες, όπως ενδεικτικώς αναφέρεται η κατάρτιση εισήγησης προς τον Φορέα Ελέγχου με τα ευρήματα του ελέγχου του φακέλου του αιτήματος περί τροποποίησης και της αξιολόγησης του εν λόγω αιτήματος.

β. Την αποστολή σχετικής εισήγησης προς τον Φορέα Υλοποίησης, ώστε αυτός να προβεί στην εκτέλεση της αντίστοιχης διοικητικής πράξης και στην εισήγηση για την έκδοση απόφασης.

iii. Την παρακολούθηση και την εποπτεία της διαδικασίας ανάκλησης των αποφάσεων υπαγωγής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23 της παρούσας και συγκεκριμένα:

α. Την παρακολούθηση και τον έλεγχο του αιτήματος ανάκλησης ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης (Απόφασης Υπαγωγής) του δικαιούχου της δράσης, προκειμένου αυτό να κριθεί αποδεκτό ή μη (με πλήρη αιτιολόγηση των λόγων απόρριψης). Στα πλαίσια άσκησης της παραπάνω αρμοδιότητάς του ο Φορέας Ελέγχου δύναται να λαμβάνει υποστηρικτικές υπηρεσίες είτε από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) είτε από οποιοδήποτε άλλο τεχνικό σύμβουλο, ο

οποίος πρόκειται να αναλάβει την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών που σχετίζονται με τις εν λόγω αρμοδιότητες, όπως ενδεικτικώς αναφέρεται η κατάρτιση εισήγησης προς τον Φορέα Ελέγχου με τα ευρήματα του ελέγχου των δικαιολογητικών του φακέλου του αιτήματος ανάκλησης του δικαιούχου και της αξιολόγησης του αιτήματος.

β. Την αποστολή σχετικής εισήγησης προς τον Φορέα Υλοποίησης, ώστε αυτός να προβεί στην εκτέλεση της αντίστοιχης διοικητικής πράξης και στην εισήγηση για την έκδοση απόφασης.

iv. Τη μέριμνα για τη συγγραφή του Οδηγού Ελέγχου, τόσο για τη διοικητική επαλήθευση όσο και για τον επιτόπιο έλεγχο, στον οποίο καταγράφονται οι απαραίτητες τεχνικές ενέργειες διαδικασίες, τα ελεγκτικά εργαλεία που πρέπει να ακολουθούνται, καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ώστε να επιτυγχάνεται ομοιογενής τρόπος ελέγχου του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των επενδύσεων και η ορθή εφαρμογή του εθνικού και ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου. Στα πλαίσια άσκησης της παραπάνω αρμοδιότητάς του ο Φορέας Ελέγχου δύναται να λαμβάνει υποστηρικτικές υπηρεσίες είτε από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) είτε από οποιοδήποτε άλλο τεχνικό σύμβουλο, ο οποίος πρόκειται να αναλάβει την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποστηρικτικών υπηρεσιών που σχετίζονται με την εν λόγω αρμοδιότητα, χωρίς να τίθεται ζήτημα μεταβίβασης της εν λόγω αρμοδιότητας, αλλά αποκλειστικά για την παροχή και υποστηρικτικής συνδρομής στη συγγραφή και στην κατάρτιση του Οδηγού Ελέγχου, ο οποίος συνιστά Παράρτημα της παρούσας απόφασης και δημοσιεύεται μαζί με αυτήν. Τη διασφάλιση της υποχρέωσης διαφάνειας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 29 της παρούσας.

v. Την ενημέρωση του σχετικού διαδικτυακού τόπου της Δράσης με συχνές ερωτήσεις απαντήσεις για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων της παρούσας προκήρυξης, καθώς και όλων των σχετικών θεμάτων που ανακύπτουν κατά το στάδιο υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, όπως προκύπτει από τις αρμοδιότητες του.

vi. Την ανάπτυξη και τη συντήρηση του πληροφοριακού συστήματος, κατά το στάδιο υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, όπως προκύπτει από τις αρμοδιότητες του.

vii. Την έκδοση των απαραίτητων οδηγιών κατευθύνσεων προς τους εμπλεκόμενους φορείς, κατά το στάδιο υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, όπως προκύπτει από τις αρμοδιότητες τους. Οι ανωτέρω οδηγίες εκδίδονται βάσει επιστολών, μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ανακοινώσεων στο διαδικτυακό τόπο της Δράσης, ανάλογα με τη σπουδαιότητά του. Οι εμπλεκόμενοι στη Δράση φορείς οφείλουν να συμμορφώνονται με τις σχετικές οδηγίες/ κατευθύνσεις.

Ο Φορέας Ελέγχου (Γ.Γ.Ε.Ο.Π.Υ.) και η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) έχουν τη δυνατότητα να αναθέσουν μέρος των αρμοδιοτήτων τους σε τεχνικό σύμβουλο. Ως υπηρεσίες υποστήριξης της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) στα πλαίσια του ρόλου της που απορρέει από τη σύμβασή της με το Υ.Π.ΕΝ., ή οποιουδήποτε άλλου τεχνικού συμβούλου προς τον Φορέα Ελέγχου (Γ.Γ.Ε.Ο.Π.Υ.), , νοούνται οι παρακάτω αναφερόμενες αρμοδιότητες:

i. έλεγχος και επαλήθευση επί όσων βεβαιώνονται μέσω της έκθεσης του ορκωτού ελεγκτή και της τεχνικής έκθεσης μηχανικού, κατά την υποβολή των αιτημάτων ενδιάμεσης καταβολής της ενίσχυσης,

ii. διοικητικός έλεγχος και επαλήθευση της ορθότητας και της πληρότητας των δικαιολογητικών της τελικής καταβολής της ενίσχυσης και των όσων βεβαιώνονται μέσω της έκθεσης του ορκωτού ελεγκτή,

iii. στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου της τελικής καταβολής της ενίσχυσης, εκ νέου έλεγχος, σε τυχαίο δείγμα, της νομιμότητας και της ορθότητας των δικαιολογητικών καταβολής της ενίσχυσης προηγούμενων αιτημάτων,

iv. σύνταξη των σχετικών Εκθέσεων Επαλήθευσης, οι οποίες θα αποστέλλονται με την μορφή εισηγήσεων προς έγκριση στον Φορέα Ελέγχου,

v. αξιολόγηση των αιτημάτων τροποποίησης των επενδυτικών σχεδίων, με τη σύνταξη αιτιολογημένων και αναλυτικών εισηγήσεων προς τον Φορέα Ελέγχου,

vi. έλεγχος πληρότητας και αξιολόγηση των αιτημάτων ανάκλησης, με τη σύνταξη αιτιολογημένων και αναλυτικών εισηγήσεων προς τον Φορέα Ελέγχου,

vii. παροχή υπηρεσιών υποστήριξης (helpdesk, τηλεφωνικά/email) προς τους δικαιούχους της Δράσης.

3. Φορέας Καταβολής της αναλογούσας επιδότησης ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.), εφεξής Γ.Δ.Ο.Υ. Σε περίπτωση ελέγχων που διενεργούνται από εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης των δράσεων και μετά την ολοκλήρωση αυτών, η Γ.Δ.Ο.Υ. μεριμνά για θέματα που υπάγονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

Άρθρο 3

Γενικοί κανόνες χορήγησης των ενισχύσεων

Εκτός των ειδικών όρων, προϋποθέσεων και περιορισμών που αναλύονται σε επόμενα άρθρα της παρούσας, για την ένταξη και υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων λαμβάνονται υπ' όψιν οι πιο κάτω γενικοί κανόνες κρατικών ενισχύσεων:

1. Ο Κανονισμός 651/2014 (ΓΑΚ) και κατά συνέπεια και η παρούσα πρόσκληση δεν εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν, είτε αυτά καθαυτά, είτε οι όροι που τα συνοδεύουν ή η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής τους, παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και ιδίως: α) σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του, είτε την κύρια εγκατάστασή του. Ωστόσο, είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση, β) σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες, γ) σε μέτρα ενίσχυσης τα οποία περιορίζουν τη δυνατότητα των δικαιούχων να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ΓΑΚ για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης, λαμβάνεται υπ' όψιν το συνολικό ποσό των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στην ενισχυόμενη δραστηριότητα, στο ενισχυόμενο έργο ή στην επιχείρηση.

3. Σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων, που αφορά στα έργα της παρούσας, ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του ΓΑΚ.

Ειδικότερα:

α) Εάν ενωσιακή χρηματοδότηση που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους Οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του κράτους μέλους συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπ' όψιν μόνον οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας.

β) Οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευθούν:

αα) με οποιοσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν σε διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες.

ββ) με οποιοσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά στις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνο αν η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ενίσχυσης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή.

γ) Οι απαλλασσόμενες κρατικές ενισχύσεις δεν σωρεύονται με οποιοσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν στις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του ΓΑΚ.

δ) Σε περίπτωση που η σώρευση ενισχύσεων οδηγεί σε υπέρβαση των ορίων κοινοποίησης ή/και εντάσεων ή ποσών ενίσχυσης που προβλέπει ο ΓΑΚ, οι προς χορήγηση ενισχύσεις θα προσαρμόζονται ώστε να διασφαλίζεται η μη υπέρβαση των εν λόγω ορίων κοινοποίησης και εντάσεων ενίσχυσης.

ε) Για να εξακριβωθεί η τήρηση των ορίων κοινοποίησης και των μέγιστων εντάσεων ή ποσών ενίσχυσης που προβλέπονται στον ΓΑΚ, λαμβάνεται υπ' όψιν το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που χορηγούνται κατά περίπτωση στο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο και στην επιχείρηση και ελέγχεται, μεταξύ άλλων, η περίπτωση τεχνητής κατάτμησης του (παρ. 2 του άρθρου 4 και παρ. 1 του άρθρου 8 του ΓΑΚ).

στ) Για να εξακριβωθεί η τήρηση των ορίων κοινοποίησης και των μέγιστων εντάσεων ή ποσών ενίσχυσης που προβλέπονται στον ΓΑΚ, για την παρούσα πρόσκληση, ελέγχονται οι περιπτώσεις συνδυασμού των ενισχύσεων της παρούσας με ενωσιακή χρηματοδότηση, η οποία υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο του Κράτους.

4. Η ένταση της ενίσχυσης, εκφραζόμενη σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης, δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης που προσδιορίζεται στο κατά περίπτωση εφαρμοστέο άρθρο.

5. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του παρόντος λειτουργούν ως κίνητρο κατά την έννοια του άρθρου 6 του ΓΑΚ για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων και δεν παρέχονται για δραστηριότητες, τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν του είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, μόνον εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλει αίτηση ενίσχυσης πριν από την έναρξη εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Έναρξη των εργασιών είναι το πρώτο χρονικά σημείο μεταξύ, είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν στην επένδυση, είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως έναρξη των εργασιών νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση (άρθρο 2 στοιχείο 23 του ΓΑΚ). Η έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την

υποβολή της αίτησης υπαγωγής ενίσχυσης έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης για το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση ο δυνητικός δικαιούχος με δική του ευθύνη δύναται να ξεκινήσει την υλοποίηση των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης. Οι δαπάνες αυτές υλοποιούνται με αποκλειστική ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου χωρίς η υλοποίηση αυτή να υποχρεώνει το Ελληνικό Δημόσιο σε χρηματοδότησή τους.

6. Αρχή «Deggendorf». Δεν μπορούν να υπαχθούν σχέδια φορέων για τους οποίους εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία οι ενισχύσεις αυτές έχουν κηρυχθεί παράνομες και ασυμβίβαστες προς την εσωτερική αγορά (περ. α' και β' της παρ. 4 του άρθρου 1 ΓΑΚ). Κάθε επενδυτής, κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής οφείλει να δηλώνει ότι δεν έχει λάβει οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση σε βάρος της οποίας έχει κινηθεί η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου.

7. Οι δικαιούχοι συμμορφώνονται με το άρθρο 14, παράγραφος 12, του ΓΑΚ επιβεβαιώνοντας ότι, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης ενίσχυσης, δεν έχουν προβεί σε μετεγκατάσταση της επιχειρηματικής εγκατάστασης, στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση και για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύονται ότι δεν θα το πράξουν εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση.

8. Όσον αφορά στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων οικονομικών ετών.

9. Όσον αφορά σε ενισχύσεις που χορηγούνται για διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.

10. Δεν έχει υποβληθεί και δεν θα υποβληθεί αίτηση ενίσχυσης σε άλλο καθεστώς ενισχύσεων για το ίδιο επενδυτικό σχέδιο ή τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες με αυτές που ενισχύονται στην παρούσα πρόσκληση, για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης.

11. Οι δικαιούχοι πρέπει να διαθέτουν ή να δεσμευτούν με υπεύθυνη δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης θα μεριμνήσουν για τις κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εμποδίων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο, ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 73 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2021, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού(ΕΚ) αριθ. 1083/2006. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές, όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λπ.) σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΣ ΑμεΑ.

12. Οι επενδύσεις της παρούσας συμμορφώνονται με την αρχή της «Μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και συμμορφώνονται με την τεχνική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C 58/01) του παραρτήματος ΙΧ.

13. Η υποβολή αιτήσεων των δικαιούχων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους, των όρων δημοσιότητας του ΓΑΚ όπως ειδικότερα ορίζονται αυτές, στα άρθρα 9 και 11 αυτού.

14. Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση Πρόληψη απάτης: Προς εξασφάλιση χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η χρήση των κονδυλίων οφείλει να συμμορφώνεται με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο. Για τον λόγο αυτό, οι εμπλεκόμενοι στη δράση Φορείς λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η πρόληψη, ο εντοπισμός και η αντιμετώπιση υποθέσεων απάτης, διαφθοράς και σύγκρουσης συμφερόντων που περιλαμβάνεται στην περιγραφή του σχετικού μηχανισμού στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Περαιτέρω, η εφαρμογή του «Ελλάδα 2.0» θα υπόκειται σε αποτελεσματικούς και αποδοτικούς ελέγχους (Κανονισμός ΕΕ αριθ. 241/2021, άρθρο 22).

Άρθρο 4

Πιστώσεις Χρηματοδότηση Διάρκεια Υποβολών

Η δημόσια δαπάνη του υποέργου 1 του έργου «SUB1. Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης Οικονομίας Produc-E Green» της Δράσης «16831 Produc-E Green» ανέρχεται σε 150.893.699,44€ και χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την περίοδο 2023-2025.

Ως ημερομηνία έναρξης των υποβολών επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης ορίζεται η 30η Μαΐου 2023 .

Οι υποβολές ολοκληρώνονται την 15η Μαρτίου 2024.

Η διάρκεια αυτή μπορεί να συντμηθεί στην περίπτωση που οι διαθέσιμοι πόροι καλυφθούν πριν την ημερομηνία ολοκλήρωσης των υποβολών στο πλαίσιο της Δράσης.

«Άρθρο 5¹

Διάρκεια υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων

Η διάρκεια υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων ορίζεται σε 18 μήνες, με δυνατότητα παράτασης έως δύο (2) μηνών, η οποία θα χορηγείται είτε για λόγους ανωτέρας βίας είτε κατόπιν ειδικής αιτιολόγησης. Σε κάθε περίπτωση, η καταληκτική ημερομηνία υποβολής της τελικής αίτησης καταβολής της ενίσχυσης δεν δύναται να υπερβαίνει την 30η Ιουνίου 2026».

Άρθρο 6

Αποκλειόμενες δραστηριότητες Συμμόρφωση με την «Αρχή της Μη Πρόκλησης Σημαντικής Βλάβης»

Ο κανονισμός για τη θέσπιση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προβλέπει ότι κανένα μέτρο που περιλαμβάνεται σε Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας δεν θα πρέπει να προκαλεί σημαντική επιβάρυνση για τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2020 / 852 για την ταξινόμηση, δηλαδή να διασφαλίζει ότι κάθε μέτρο (κάθε επένδυση) στο πλαίσιο του σχεδίου συμμορφώνεται με την αρχή της «Μη Πρόκλησης Σημαντικής Βλάβης».

¹Το άρθρο 5 αντικαταστάθηκε με το άρθρο μόνο παρ.1 της [ΕΝ/ΥΔΕΝ/60489/410/2026 ΦΕΚ: 3049/Β/29.05.2026](#)

Στο πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης, για να διασφαλιστεί ότι η Δράση συμμορφώνεται με τις τεχνικές οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «Μη Πρόκλησης Σημαντικής Βλάβης» βάσει του Κανονισμού 2021/C 58/01, αποκλείονται οι εξής δραστηριότητες:

- i. Δραστηριότητες που σχετίζονται με τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένης της μεταγενέστερης χρήσης²
- ii. Δραστηριότητες στο πλαίσιο του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ) για την επίτευξη προβλεπόμενων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς³
- iii. Δραστηριότητες που σχετίζονται με χώρους υγειονομικής ταφής αποβλήτων, αποτεφρωτήρες⁴ και μονάδες μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας⁵
- iv. Δραστηριότητες κατά τις οποίες η μακροπρόθεσμη διάθεση αποβλήτων μπορεί να βλάψει το περιβάλλον.

Άρθρο 7

Υπαγόμενα Επενδυτικά Σχέδια

1. Στο παρόν καθεστώς υπάγονται επενδυτικά σχέδια, τα οποία εμπίπτουν στον τομέα της μεταποίησης και περιλαμβάνονται στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας της Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων, όπως αποτυπώνονται στο Παράρτημα Ι της παρούσας,
2. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και ειδικότερα να πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Δημιουργία νέας μονάδας.

²Εξαιρουμένων των έργων στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και/ή θερμότητας, καθώς και των σχετικών υποδομών μεταφοράς και διανομής, με χρήση φυσικού αερίου, τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της τεχνικής καθοδήγησης σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C58/01)..

³Όταν η υποστηριζόμενη δραστηριότητα επιτυγχάνει προβλεπόμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που δεν είναι σημαντικά χαμηλότερες από τους σχετικούς δείκτες αναφοράς, θα πρέπει να παρέχεται εξήγηση των λόγων για τους οποίους αυτό δεν είναι εφικτό. Δείκτες αναφοράς που καθορίζονται για τη δωρεάν κατανομή όσον αφορά δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής, όπως ορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2021/447 της Επιτροπής..

⁴Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου σε μονάδες που ασχολούνται αποκλειστικά με την επεξεργασία μη ανακυκλώσιμων επικίνδυνων αποβλήτων, καθώς και σε υφιστάμενες μονάδες, όταν οι δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, στη δέσμευση των καυσαερίων για αποθήκευση ή χρήση ή στην ανάκτηση υλικών από την αποτέφρωση τέφρας, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου δεν οδηγούν σε αύξηση της δυναμικότητας επεξεργασίας αποβλήτων των μονάδων ή σε παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων· για τον σκοπό αυτόν παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο μονάδας.κ

⁵Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου σε υφιστάμενες μονάδες μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας, όταν οι δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης ή τη μετασκευή για διαδικασίες ανακύκλωσης διαχωρισμένων αποβλήτων σε βιολογικά απόβλητα λιπασματοποίησης και ανασρόβιας χώνευσης βιολογικών αποβλήτων, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω δράσεις στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου δεν αυξάνουν τη δυναμικότητα επεξεργασίας αποβλήτων των μονάδων ή παρατείνουν τη διάρκεια ζωής των μονάδων· για τον σκοπό αυτόν παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία σε επίπεδο μονάδας

β) Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας.

γ) Διαφοροποίηση της παραγωγής μίας μονάδας σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ ή υπηρεσίες που δεν έχουν παρασχεθεί από αυτήν με τον όρο, ότι οι ενισχυόμενες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά διακόσια τοις εκατό (200%) τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως η αξία αυτή έχει καταγραφεί στο φορολογικό έτος, που προηγείται της έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.

δ) Θεμελιώδης αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας των προϊόντων ή της συνολικής παροχής υπηρεσιών/ υπηρεσίας που αφορούν την επένδυση στην εγκατάσταση. Επί μεγάλων επιχειρήσεων, απαιτείται επίσης, οι ενισχυόμενες επενδυτικές δαπάνες να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των 3 τελευταίων φορολογικών ετών των στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί. Αν δεν αποτυπώνονται σαφώς οι συνδεδεμένες με τη δραστηριότητα αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού, θεωρείται ότι δεν πληρούται η ως άνω προϋπόθεση.

Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης. Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή.

Ο χαρακτήρας αρχικής επένδυσης απαιτείται σε κάθε περίπτωση να πληρούται σε σχέση με τις επιλέξιμες δαπάνες που θα υπαχθούν στο άρθρο 14 του ΓΑΚ.

3. Τα επενδυτικά σχέδια που υποβάλλονται δύναται να περιλαμβάνουν και επιπρόσθετες επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 9 «Επιλέξιμες Δαπάνες εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων».

4. Τα υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια αναπτύσσονται σε έκαστη Περιφερειακή Ενότητα και δύναται να διαχωρίζονται σε τμήματα αποκλειστικά και μόνο στις περιπτώσεις που είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μέρη του ίδιου επενδυτικού σχεδίου, πλην όμως διαφέρουν στην ένταση της οριζόμενης ενίσχυσης.

Στις περιπτώσεις που το επενδυτικό σχέδιο διαρθρώνεται σε τμήματα, οι ενισχυόμενες δαπάνες πρέπει να είναι απόλυτα διακριτές και διέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 8 και 9 της παρούσης στο σύνολό τους.

Για τις περιφερειακές ενισχύσεις, προκειμένου για επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες άνω των 110 εκ., τα ποσά της ενίσχυσης ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα αναφερόμενα, στην περ. α της παρ. 1 του άρθρου 4 του ΓΑΚ. Επισημαίνεται ότι, κάθε αρχική επένδυση σχετική με την ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αρχίζει εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια επιπέδου 3 της ονοματολογίας εδαφικών στατιστικών μονάδων, θεωρείται ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό έργο. Όταν το ενιαίο επενδυτικό έργο αποτελεί μεγάλο επενδυτικό έργο, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για το ενιαίο επενδυτικό έργο δεν υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά έργα.

Άρθρο 8

Επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων

Οι επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων, για τις οποίες χορηγούνται περιφερειακές ενισχύσεις, με την επιφύλαξη ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται στην παρούσα, είναι οι κατωτέρω:

α. Επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού και συγκεκριμένα δαπάνες για:

αα. Την αγορά της γης, την κατασκευή νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων, καθώς και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, και για κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία και στα εμποδιζόμενα άτομα, καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές αθροιστικά δεν μπορούν να υπερβαίνουν το πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακού χαρακτήρα.

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται και στην περίπτωση που πραγματοποιούνται επί κατασκευών οι οποίες, κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος υπαγωγής στα καθεστάτα ενίσχυσης της παρούσας, έχουν υπαχθεί στον ν. 1337/1983 (Α' 33) ή στον ν. 4178/2013 (Α' 174) ή στον ν. 4495/2017 (Α' 167). Η έναρξη καταβολής των ενισχύσεων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, εφόσον στο εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο της επένδυσης περιλαμβάνονται κατασκευές για τις οποίες δεν έχει παραιωθεί η ως άνω διαδικασία νομιμοποίησης ή τακτοποίησής τους.

αβ. Την αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού, όπως κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό τις εξής προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς:

i. η επιχειρηματική εγκατάσταση έχει κλείσει δύο (2) τουλάχιστον έτη πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής,

ii. η αγορά πραγματοποιείται από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, ο οποίος δεν σχετίζεται με τον πωλητή της επιχειρηματικής εγκατάστασης της περ. i εκτός εάν πρόκειται για μικρή επιχείρηση, η οποία αποκτάται από υπάλληλο του αρχικού ιδιοκτήτη, ο οποίος δεν έχει συγγένεια μέχρι 3ου βαθμού με τον ιδιοκτήτη / ιδιοκτήτες της μονάδας που έπαυσε τη λειτουργία της (σε περίπτωση νομικού προσώπου στη θέση του ιδιοκτήτη εννοούνται τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν μερίδιο / μετοχές του εταιρικού / μετοχικού κεφαλαίου) και η υπαλληλική σχέση να είχε διάρκεια τουλάχιστον δύο (2) ετών,

iii. η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Από τις εν λόγω επιλέξιμες δαπάνες αφαιρείται το κόστος στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία έχουν στο παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων πριν από την αγορά τους,

iv. εάν η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού της εγκατάστασης συνοδεύεται από μια πρόσθετη ενίσχυση για περιφερειακή ενίσχυση, οι επιλέξιμες δαπάνες για αυτήν την πρόσθετη επένδυση πρέπει να προστίθενται στις δαπάνες της απόκτησης στοιχείων ενεργητικού.

αγ. Την αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων.

αδ. Τον εκσυγχρονισμό ειδικών εγκαταστάσεων που δεν αφορούν σε κτίρια, και σε μηχανολογικές εγκαταστάσεις, υπό τον όρο ότι συνιστούν ενσώματα στοιχεία ενεργητικού.

αε. Την αγορά οχημάτων, με τα οποία η επιχείρηση διενεργεί μεταφορές Α' υλών και προϊόντων (έτοιμων και ημι-έτοιμων), εντός του χώρου της μονάδας. Επιλέξιμα είναι τα ηλεκτρικά οχήματα, τα οχήματα μηδενικών εκπομπών CO₂.

β. Επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού, και συγκεκριμένα δαπάνες για:

βα. Τη μεταφορά τεχνολογίας, μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων με σκοπό την ανάπτυξη καινοτομίας στη διαδικασία παραγωγής ή/και στα παραγόμενα προϊόντα,

ββ. συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης,

Οι δαπάνες των υποπεριπτώσεων βα και ββ πρέπει να πληρούν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις: i. να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση, για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του άρθρου 26, ii. να περιλαμβάνονται στα αποσβεστέα στοιχεία του ενεργητικού της επιχείρησης, iii. να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι ενισχυόμενες δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού δεν μπορούν να υπερβούν το τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των ενισχυόμενων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Για τις ΜΜΕ το ανώτατο ποσοστό διαμορφώνεται στο πενήντα τοις εκατό (50%).

Άρθρο 9

Επιλέξιμες δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

1. Τα υπαγόμενα στο παρόν καθεστώς επενδυτικά σχέδια δύναται να ενισχυθούν επιπρόσθετα των περιφερειακών ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες του άρθρου 8 και για τις ακόλουθες κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

α. Επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στο άρθρο 17 του ΓΑΚ και αφορούν σε δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού, όπως αυτές αναλύονται στο άρθρο 8, με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων προβλέψεων του άρθρου 17 του ΓΑΚ, που περιλαμβάνονται σε επενδυτικά σχέδια μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του Κεντρικού, του Βόρειου και του Νότιου Τομέα Αθηνών.

β. Τις δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜΜΕ.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στο άρθρο 18 του ΓΑΚ και αφορούν σε μελέτες και σε αμοιβές εξωτερικών συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης. Νέα επιχείρηση θεωρείται η νεοσύστατη επιχείρηση που δεν έχει κλείσει, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στο καθεστώς, διαχειριστική χρήση.

γ. Τις δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στο άρθρο 25 του ΓΑΚ και αφορούν σε βασική έρευνα, βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη και μελέτες σκοπιμότητας. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού

στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές, δαπάνες για κτίρια και γήπεδα είναι επιλέξιμες στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όσον αφορά τα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες, δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με όρους αγοράς με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο.

δ. Τις δαπάνες για καινοτομία σε ΜΜΕ

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στο άρθρο 28 του ΓΑΚ και αφορούν σε α) δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού και β) δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας.

ε. Τις δαπάνες για την απόκτηση οχημάτων

Οι δαπάνες ορίζονται στο άρθρο 36β του ΓΑΚ και αφορούν σε οχήματα μηδενικών εκπομπών, σύμφωνα με τα οριζόμενα και τις ειδικότερες προϋποθέσεις του εν λόγω άρθρου, τα οποία θα συνδέονται αποκλειστικά με την παραγωγική λειτουργία του επενδυτικού σχεδίου.

Οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ του επενδυτικού κόστους αγοράς του οχήματος μηδενικών εκπομπών CO₂ και του επενδυτικού κόστους αγοράς οχήματος της ίδιας κατηγορίας που συμμορφώνεται με τα ήδη ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα και θα είχε αποκτηθεί χωρίς την ενίσχυση (ΓΑΚ άρθρο 36β παρ. 3).

στ. Τις δαπάνες για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου (με εξαίρεση την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμο υδρογόνο) και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, πληρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου 41 του ΓΑΚ.

Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται σε νέες μονάδες (είτε αφορά σε δημιουργία νέας μονάδας είτε αφορά σε αύξηση δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας).

Επιλέξιμες δαπάνες είναι το συνολικό επενδυτικό κόστος.

ζ. Τις δαπάνες για την εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας, την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων, την προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας ή την εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, πληρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου 45 του ΓΑΚ.

Επιλέξιμες είναι αυτές που πραγματοποιούνται για τις εργασίες εξυγίανσης ή αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας της γης ή του ακινήτου (ΓΑΚ άρθρο 45 παρ. 6).

Οι αποτιμήσεις της αύξησης της αξίας της γης ή του ακινήτου λόγω της εξυγίανσης ή της αποκατάστασης διενεργούνται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα (ΓΑΚ άρθρο 45 παρ. 7).

η. Τις δαπάνες για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μία κυκλική οικονομία.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στο άρθρο 47, παρ. 2, του ΓΑΚ και είναι επιλέξιμες οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που προκύπτουν από τη σύγκριση των συνολικών επενδυτικών δαπανών του έργου με εκείνες ενός λιγότερο φιλικού προς το περιβάλλον έργου ή δραστηριότητας που μπορεί να είναι μία εκ των αναφερόμενων στην παρ. 7 του άρθρου 47 του ΓΑΚ, υπό τις εκεί ειδικότερες προϋποθέσεις. Η ενίσχυση δεν απαλλάσσει τις επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα από τυχόν δαπάνες ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με την επεξεργασία αποβλήτων και βαρύνουν τις εν λόγω επιχειρήσεις βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο προγραμμάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, ή από δαπάνες που θα πρέπει να θεωρούνται συνήθεις δαπάνες για μια επιχείρηση (ΓΑΚ, άρθρο 47, παρ. 4). Η ενίσχυση δεν πρέπει να παρέχει κίνητρα για την παραγωγή αποβλήτων ή την αυξημένη χρήση πόρων (ΓΑΚ, άρθρο 47, παρ. 5), καθώς και για επενδύσεις που σχετίζονται με τεχνολογία που αποτελεί ήδη μια επικερδή εμπορική πρακτική σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται για επενδύσεις που αναλαμβάνονται προς συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί και είναι σε ισχύ αλλά μπορεί να χορηγείται για επενδύσεις που αναλαμβάνονται προς συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί και δεν έχουν τεθεί ακόμα σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η ενίσχυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται εντός 18 τουλάχιστον μηνών πριν τα εν λόγω πρότυπα τεθούν σε ισχύ.

Σε κάθε περίπτωση οι ενισχύσεις, δυνάμει της παρούσας, χορηγούνται πληρουμένου του συνόλου των προϋποθέσεων του Γενικού Μέρους και του κατά περίπτωση εφαρμοστέου άρθρου του ΓΑΚ, ακόμα και αν δεν αναγράφονται ρητά στην παρούσα πρόσκληση.

Άρθρο 10

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι κατωτέρω δαπάνες θεωρούνται μη επιλέξιμες και εξαιρούνται από την παροχή ενισχύσεων:

α. Τα λειτουργικά έξοδα της επένδυσης

β. Η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου.

γ. Η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο ακινήτων, μηχανημάτων και λοιπών πάγιων στοιχείων.

δ. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός εάν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4170/2014 (Α' 143), ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή έχει αποκτηθεί επ' αυτού δικαίωμα επιφανείας για τον σκοπό αυτόν για τόσα έτη όσα ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 25 περί τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων πλέον τεσσάρων (4) ετών από την πιστοποιηθείσα ημερομηνία ολοκλήρωσης. Οι μισθώσεις αυτές, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση της ολοκλήρωσης της επένδυσης, δύναται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο, ή καταχωρίζεται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής ή καταχώρισης στο οικείο κτηματολογικό φύλλο, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα.

ε. Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας.

στ. Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, ΦΠΑ που ανακτάται, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων.

ζ. Εξοπλισμός αναφυχής (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας κ.λπ.).

η. Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του ενός έτους.

θ. Επενδυτικές δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων ενίσχυσης που χρηματοδοτούνται από άλλο επενδυτικό πρόγραμμα.

ι. Δαπάνες με σκοπό τη συμμόρφωση με τα ενωσιακά πρότυπα.

ια. Υπερβάσεις κόστους εκτός από τις περιπτώσεις που έχουν γίνει αποδεκτές στο πλαίσιο αιτήματος τροποποίησης του δικαιούχου.

ιβ. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από τον δικαιούχο στο προσωπικό του.

Έργα των οποίων η υλοποίηση ξεκίνησε προγενέστερα της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης ενίσχυσης στην παρούσα δράση ενίσχυσης, δεν είναι επιλέξιμα.

Κάθε άλλη δαπάνη που δεν είναι επιλέξιμη δυνάμει του κατά περίπτωση εφαρμοστέου άρθρου του ΓΑΚ ακόμα και αν δεν αναγράφεται ρητά στην παρούσα.

Άρθρο 11

Ένταση ενισχύσεων

Τα όρια του αιτούμενου προϋπολογισμού κάθε αίτησης χρηματοδότησης είναι τα ακόλουθα:

Πίνακας 1: Καθορισμός ορίων προϋπολογισμού του υποβαλλόμενου επιχειρηματικού σχεδίου

Μέγεθος Επιχειρήσεων	Κατώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός
Πολύ μικρές Μικρές Επιχειρήσεις	300.000 Ευρώ
Μεσαίες Επιχειρήσεις	500.000 Ευρώ
Μεγάλες Επιχειρήσεις	1.000.000 Ευρώ

Τα ποσοστά της έντασης ενίσχυσης, για τις περιφερειακές ενισχύσεις διαμορφώνονται σύμφωνα με τον, εν ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης υποβολής αιτήσεων υπαγωγής, χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, και αποτυπώνονται συνολικά στον παρακάτω πίνακα 2:

Πίνακας 2: Καθορισμός ποσοστών έντασης ενίσχυσης (άρθρο 14 του ΓΑΚ)

Περιφέρεια	Περιφερειακή Ενότητα	Περιφέρειες του άρθρου 107 ΣΛΕΕ	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μεσαίες Επιχειρήσεις	Μικρές Επιχειρήσεις
Αττικής	Δυτικού Τομέα Αθηνών	γ'	15%	25%	35%

	Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιώς Και Νήσων	γ'	25%	35%	45%
Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης	Όλες	α'	50%	60%	70%
Βορείου Αιγαίου		α'	60%	70%	75%
Δυτικής Ελλάδος		α'	50%	60%	70%
Δυτικής Μακεδονίας		α'	50%	60%	70%
Ηπείρου		α'	50%	60%	70%
Θεσσαλίας		α'	50%	60%	70%
Ιονίων Νήσων		α'	40%	50%	60%
Κεντρικής Μακεδονίας		α'	50%	60%	70%
Κρήτης		α'	50%	60%	70%
Νοτίου Αιγαίου		α'	40%	50%	60%
Πελοποννήσου		α'	40%	50%	60%
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ Αρκαδία (Δήμος Μεγαλόπολης, Δήμος Γορτυνίας, Δήμος Τρίπολης) Μεσσηνία (Δήμος Οιχαλίας)		α'	50%	60%	70%
Στερεάς Ελλάδας		α'	40%	50%	60%

Πίνακας 3: Καθορισμός ποσοστών έντασης ενίσχυσης (άρθρο 17 του ΓΑΚ)

Περιφέρεια	Περιφερειακή Ενότητα	Περιφέρειες του άρθρου 107 ΣΛΕΕ	Μεγάλες Επιχειρήσεις	Μεσαίες Επιχειρήσεις	Μικρές Επιχειρήσεις
Αττικής	Βορείου, Νοτίου και Κεντρικού Τομέα Αθηνών	—	—	10%	20%

1. Αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων χορηγούνται για τα επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, σύμφωνα με απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Κρατικής Αρωγής.

Επισημαίνεται ότι, οι εντάσεις ενίσχυσης δεν μπορούν να ξεπεράσουν τις μέγιστες εντάσεις του ΧΠΕ, όπως αυτός ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης υποβολής αιτήσεων υπαγωγής, στην περίπτωση των περιφερειακών ενισχύσεων (άρθρο 14 του ΓΑΚ), καθώς και τις μέγιστες εντάσεις που ορίζονται στα άρθρα 17, 18, 25, 28, 36β, 41, 45 και 47 του ΓΑΚ.

2. Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων.

3. Η ένταση της ενίσχυσης σε συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ δεν δύναται να υπερβαίνει, σε ποσοστό, το 50% της επιλέξιμης δαπάνης (ΓΑΚ, άρθρο 18, παρ. 2).

4. Η ένταση της ενίσχυσης για έρευνα και ανάπτυξη για κάθε δικαιούχο δεν δύναται να υπερβαίνει, σε ποσοστό (ΓΑΚ, άρθρο 25, παρ. 5):

το 100% της επιλέξιμης δαπάνης, για βασική έρευνα,

το 50% της επιλέξιμης δαπάνης, για βιομηχανική έρευνα,

το 25% για την πειραματική ανάπτυξη και

το 50%, για τις μελέτες σκοπιμότητας.

Η ένταση της ενίσχυσης για τη βιομηχανική έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη (ΓΑΚ, άρθρο 25, παρ. 6) αυξάνεται έως το 80 %, κατ' ανώτατο όριο, σύμφωνα με τα στοιχεία α) έως δ), όπου τα στοιχεία β), γ) και δ) δεν πρέπει να συνδυάζονται μεταξύ τους:

α) κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μικρές επιχειρήσεις·

β) κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες, εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

ι. το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία:

— μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜΜΕ ή το έργο πραγματοποιείται σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή σε ένα κράτος μέλος και σε ένα συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας ΕΟΧ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70 % των επιλέξιμων δαπανών, ή

— μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός ή περισσότερων οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, οι οποίοι φέρουν τουλάχιστον το 10% των επιλέξιμων δαπανών και έχουν δικαίωμα να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους

ii. τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής·

iii. ο δικαιούχος δεσμεύεται να καταστήσει διαθέσιμες, εγκαίρως, τις άδειες χρήσης για τα αποτελέσματα των ερευνών που προκύπτουν από ενισχυόμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης, τα οποία καλύπτονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, στην τιμή της αγοράς και σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση για χρήση από τα ενδιαφερόμενα μέρη στον ΕΟΧ·

iv. το έργο έρευνας και ανάπτυξης υλοποιείται σε ενισχυόμενη περιοχή, η οποία πληροί τους όρους του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης·

γ) κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες εάν το έργο έρευνας και ανάπτυξης υλοποιείται σε ενισχυόμενη περιοχή η οποία πληροί τους όρους του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης· δ) κατά 25 ποσοστιαίες μονάδες, εάν το έργο έρευνας και ανάπτυξης:

i. έχει επιλεγεί από κράτος μέλος κατόπιν ανοικτής πρόσκλησης για να αποτελέσει μέρος έργου που σχεδιάστηκε από κοινού από τουλάχιστον τρία κράτη μέλη ή συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας ΕΟΧ· και

ii. περιλαμβάνει πραγματική συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας ΕΟΧ, όταν ο δικαιούχος είναι ΜΜΕ, ή σε τουλάχιστον τρία κράτη μέλη ή συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας ΕΟΧ, όταν ο δικαιούχος είναι μεγάλη επιχείρηση· και

iii. εάν πληρούνται τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις:

— τα αποτελέσματα του έργου έρευνας και ανάπτυξης διαδίδονται ευρέως σε τουλάχιστον τρία κράτη μέλη ή συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας ΕΟΧ μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής· ή

— ο δικαιούχος δεσμεύεται να καταστήσει διαθέσιμες, εγκαίρως, τις άδειες χρήσης για τα αποτελέσματα των ερευνών που προκύπτουν από ενισχυόμενα έργα έρευνας και ανάπτυξης, τα οποία καλύπτονται από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, στην τιμή της αγοράς και σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση για χρήση από τα ενδιαφερόμενα μέρη στον ΕΟΧ.

Η ένταση της ενίσχυσης για μελέτες σκοπιμότητας αυξάνεται κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μικρές επιχειρήσεις ανάπτυξη (ΓΑΚ, άρθρο 25, παρ. 6).

5. Η ένταση της ενίσχυσης για δαπάνες καινοτομίας σε ΜΜΕ δεν δύναται να υπερβαίνει, σε ποσοστό, το 50% της επιλέξιμης δαπάνης (ΓΑΚ, άρθρο 28, παρ. 3).

6. Η ένταση της ενίσχυσης για την αγορά οχημάτων μηδενικών εκπομπών CO₂ δεν δύναται να υπερβαίνει, σε ποσοστό, το 30% της επιλέξιμης δαπάνης. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες για τις μεσαίες επιχειρήσεις ή κατά 30 ποσοστιαίες μονάδες για τις μικρές επιχειρήσεις (ΓΑΚ, άρθρο 36β, παρ.6).

7. Η ένταση της ενίσχυσης για δαπάνες που αφορούν στην προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, δεν δύναται να υπερβαίνει, σε ποσοστό:

α) το 45% της επιλέξιμης δαπάνης, για επενδύσεις στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. (ΓΑΚ, άρθρο 41, παρ.7) και

β) το 30% της επιλέξιμης δαπάνης, για κάθε άλλη επένδυση που καλύπτεται από το άρθρο 41 του ΓΑΚ.

Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις (ΓΑΚ, άρθρο 41, παρ. 8).

8. Η ένταση της ενίσχυσης δεν δύναται να υπερβαίνει, σε ποσοστό (ΓΑΚ, άρθρο 45, παρ. 9):

α) το 100% των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην εξυγίανση περιβαλλοντικής ζημίας ή την αποκατάσταση φυσικών οικοτόπων και οικοσυστημάτων·

β) το 70% των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και σε λύσεις που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της.

Η ένταση της ενίσχυσης για επενδύσεις στην προστασία ή επαναφορά της βιοποικιλότητας και στην εφαρμογή λύσεων που βασίζονται στη φύση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της αυξάνεται κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις (ΓΑΚ άρθρο 45 παρ. 10).

9. Η ένταση της ενίσχυσης για την αποδοτική χρήση των πόρων και για τη στήριξη της μετάβασης προς μία κυκλική οικονομία δεν δύναται να υπερβαίνει, σε ποσοστό, το 40% των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις (ΓΑΚ, άρθρο 47, παρ. 8).

Η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης (ΓΑΚ, άρθρο 47, παρ. 9).

Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί και τεθεί σε ισχύ. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις με σκοπό τη συμμόρφωση με ενωσιακά πρότυπα που έχουν θεσπιστεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον 18 μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προτύπου (ΓΑΚ, άρθρο 47, παρ. 10).

Άρθρο 12

Μέγιστα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία ενισχύσεων

Στο πλαίσιο της παρούσας ισχύουν τα ακόλουθα, με την επιφύλαξη σε κάθε περίπτωση των ορίων κοινοποίησης του άρθρου 4 του ΓΑΚ:

1. Ο ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις δαπάνες σε συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ δεν υπερβαίνει τις 300.000 ευρώ.
2. Ο ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης και τις δαπάνες καινοτομίας για ΜΜΕ δεν υπερβαίνει τις 750.000 ευρώ.
3. Οι δαπάνες αγοράς οχημάτων, κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 36β του ΓΑΚ, δεν υπερβαίνουν, σε ποσοστό, το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου. Ο δε ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις δαπάνες με σκοπό την αγορά οχημάτων μηδενικών εκπομπών δεν υπερβαίνει το ποσό των 2.000.000 ευρώ.
4. Οι δαπάνες που αφορούν στην προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 41 του ΓΑΚ, δεν υπερβαίνουν, σε ποσοστό, το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου. Ο δε ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις δαπάνες για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δεν υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000 ευρώ.
5. Οι δαπάνες απόκτησης ακινήτων, δεν υπερβαίνουν, σε ποσοστό, το 30% των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης.
6. Οι επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ δεν υπερβαίνουν τα 8,25 εκ. ευρώ (ΓΑΚ, άρθρο 4, παρ. 1, περ. γ).
7. Τα ανωτέρω όρια δεν επιτρέπεται να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό των καθεστώτων ενισχύσεων ή των έργων ενίσχυσης.
8. Οι ως άνω δράσεις δύνανται να ενταχθούν αθροιστικά σε ένα επιχειρηματικό σχέδιο, όπως αυτό συντάσσεται και υποβάλλεται από μία νομική οντότητα.

Άρθρο 13

Τόπος Εγκατάστασης - Προσβασιμότητα ΑμεΑ

1. Η επένδυση υλοποιείται σε ιδιόκτητο ή μισθωμένο χώρο. Στην περίπτωση μίσθωσης του τόπου εγκατάστασης, η διάρκεια μίσθωσης είναι τόσα έτη όσα ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 25 πλέον τεσσάρων (4) ετών από την πιστοποιηθείσα ημερομηνία ολοκλήρωσης.
2. Ο τόπος υλοποίησης κατέχεται νόμιμα το αργότερο την ημερομηνία υποβολής της πρώτης αίτησης καταβολής της ενίσχυσης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 21. Στην περίπτωση της απόκτησης του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού της παραγράφου 1, του άρθρου 5, της περίπτωσης αβ), ο τόπος υλοποίησης κατέχεται νόμιμα τη στιγμή της απόκτησής τους και όχι την ημερομηνία έκδοσης της ατομικής απόφασης ενίσχυσης. 3. Η επένδυση δύναται να υλοποιηθεί στην έδρα της εντασσόμενης επιχείρησης ή/και σε υποκατάστημα αυτής σε οποιαδήποτε Περιφερειακή Ενότητα. Σε κάθε περίπτωση, ως ποσοστό έντασης της ενίσχυσης καθορίζεται το οριζόμενο στον Πίνακα 2 ή 3 ποσοστό της εκάστοτε Περιφέρειας στην οποία ανήκει η Περιφερειακή Ενότητα, όπου θα υλοποιηθεί η επενδυτική δαπάνη, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο άρθρο 11 και τους περιορισμούς του άρθρου 12.

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης της παρούσας οφείλουν να διασφαλίζουν τις απαραίτητες συνθήκες, ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος ευπαθών ομάδων, ιδίως ως προς την προσβασιμότητα σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά. Η αντιμετώπιση των διακρίσεων σε βάρος ευπαθών ομάδων διασφαλίζεται εφόσον το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει διακριτές επιλέξιμες δαπάνες σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού που έχουν στόχο τη διασφάλιση της προσβασιμότητας / προσπελασιμότητας στα άτομα με αναπηρία ή/και αναλύεται σε ειδικό εδάφιο της οικονομοτεχνικής μελέτης ο τρόπος με τον οποίο διασφαλίζεται από το σχεδιασμό του έργου η παραπάνω προϋπόθεση.

Άρθρο 14

Δικαιούχοι και εξαιρούμενοι ενισχύσεων

1. Δικαιούχοι των ενισχύσεων δύνανται να κριθούν νομικά πρόσωπα που είτε ανήκουν στις ΜΜΕ, είτε στις μεγάλες επιχειρήσεις, με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στο κατά περίπτωση εφαρμοστέο ειδικό άρθρο του ΓΑΚ, που τηρούν απλογραφικά ή/και διπλογραφικά βιβλία και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης και διαθέτουν ή θα διαθέτουν κατά την έναρξη του επενδυτικού σχεδίου τουλάχιστον έναν εκ των επιλέξιμων ΚΑΔ του παραρτήματος Ι ως κύρια δραστηριότητα.

2. Από τις ενισχύσεις και την υπαγωγή στον παρόν καθεστώς εξαιρούνται:

α. επιχειρήσεις, σε βάρος των οποίων εκκρεμεί, κατά την υποβολή της αίτησης επενδυτικού σχεδίου, διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων (αρχή Deggendorf),

β. οι προβληματικές επιχειρήσεις, εφόσον συντρέχει τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις που τίθενται στην παρ. 18 του άρθρου 2 του ΓΑΚ,

γ. επιχειρήσεις οι οποίες, κατά τα δύο (2) έτη πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης: γα. έχουν μετεγκαταστήσει την επιχειρηματική εγκατάσταση, στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση ή

γβ. αρνούνται να δεσμευθούν ότι δεν θα μετεγκαταστήσουν την ως άνω επιχειρηματική εγκατάσταση, για περίοδο δύο (2) ετών, μετά από την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης,

δ. επιχειρήσεις, οι οποίες υλοποιούν επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 15

Χρηματοδοτικό σχήμα επενδυτικών σχεδίων

1. Κάθε φορέας συμμετέχει στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου είτε αποκλειστικά με εξωτερική χρηματοδότηση είτε με συνδυασμό ιδίων κεφαλαίων με εξωτερική χρηματοδότηση. Η εξωτερική χρηματοδότηση ορίζεται ως υποχρεωτική σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 20% του συνολικού υποβαλλόμενου προς ενίσχυση προϋπολογισμού της επένδυσης.

2. Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία δημόσιας στήριξης. Αυτό πρέπει να πληροῦται

σε κάθε περίπτωση σε σχέση με το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών που θα υπαχθούν στο άρθρο 14 του ΓΑΚ.

3. Η συμμετοχή του φορέα στο ενισχυόμενο κόστος συμβατικής επένδυσης προκύπτει από το σύνολο των ενισχυόμενων δαπανών αυτού, αφού αφαιρεθεί το ποσό της αιτούμενης επιχορήγησης, εφόσον προβλέπεται στο χρηματοδοτικό σχήμα, πρέπει να ανέρχεται στο αναφερόμενο στην παρ. 2 ποσοστό και μπορεί να καλύπτεται με τους ακόλουθους τρόπους:

A. Κάλυψη τμήματος του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου με ίδια κεφάλαια

I. Με αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου του φορέα του επενδυτικού σχεδίου από νέες εισφορές σε μετρητά των εταίρων. Η αύξηση του κεφαλαίου υφιστάμενων επιχειρήσεων μπορεί να γίνεται και πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκε μέσα στους τελευταίους δώδεκα μήνες ή, προκειμένου για εταιρείες που είναι εισηγμένες σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά, στους είκοσι τέσσερις μήνες. Στην περίπτωση αυτή, η αύξηση έχει ως αποκλειστικό σκοπό την χρησιμοποίηση του νέου κεφαλαίου ως ίδια συμμετοχή στη συγκεκριμένη επένδυση, βάσει της σχετικής απόφασης των εταίρων ή της Γενικής Συνέλευσής τους κατά περίπτωση, και υπό την προϋπόθεση ότι, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, το κεφάλαιο αυτό αποδεδειγμένα υφίσταται με τη μορφή διαθεσίμων και δεν έχει αναλωθεί.

II. Με αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου του φορέα του επενδυτικού σχεδίου με κεφαλαιοποίηση υφιστάμενων φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται υπό τις εξής προϋποθέσεις: i) κατά την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου διαπιστώνεται η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις), μετά την αφαίρεση του ποσού των διαθεσίμων της, που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της συμμετοχής του φορέα με ίδια κεφάλαια, ii) τα φορολογηθέντα αποθεματικά έχουν σχηματισθεί από πραγματοποιηθέντα έσοδα του φορέα της επένδυσης βάσει διατάξεων, οι οποίες δεν εμπεριέχουν όρους σχηματισμού και χρήσης τους που να αντιτίθενται στους κανόνες χορήγησης ενισχύσεων και δεν έχουν δεσμευθεί για να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς.

III. Με την ανάλωση υφιστάμενων φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον, τα οποία στην περίπτωση αυτή δεσμεύονται σε ειδικό λογαριασμό και δεν μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση έξι ετών, ανεξαρτήτως μεγέθους επιχείρησης, από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται υπό τις εξής προϋποθέσεις: i) κατά την αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου διαπιστώνεται η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις), μετά την αφαίρεση του ποσού των διαθεσίμων της, που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της συμμετοχής του φορέα με ίδια κεφάλαια, ii) τα φορολογηθέντα αποθεματικά έχουν σχηματισθεί από πραγματοποιηθέντα έσοδα του φορέα της επένδυσης βάσει διατάξεων, οι οποίες δεν εμπεριέχουν όρους σχηματισμού και χρήσης τους που να συνεπάγονται κρατική ενίσχυση ή δημόσια στήριξη και δεν έχουν δεσμευθεί για να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς.

B. Κάλυψη του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου ή τμήματος αυτού με εξωτερική χρηματοδότηση

Η κάλυψη ποσοστού τουλάχιστον ίσου με το 20% του συνολικού προϋπολογισμού της επένδυσης με τη χρήση τραπεζικού δανείου τριετούς τουλάχιστον διάρκειας, αποκλειόμενης της μορφής του αλληλόχρεου λογαριασμού, ορίζεται ως απαίτηση για την υπαγωγή του επενδυτικού σχεδίου στο πλαίσιο της παρούσας δράσης.

Για την τεκμηρίωση της εξωτερικής χρηματοδότησης απαιτείται:

■ κατά την υποβολή της αίτησης, η υποβολή προέγκρισης χρηματοδότησης επενδυτικού σχεδίου από χρηματοπιστωτικό οργανισμό που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα, στην οποία θα προβλέπεται ρητά ότι αφορά αποκλειστικά στην πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου και στην οποία θα αναγράφονται διακριτά το σύνολο των όρων του δανεισμού και

■ εντός σαράντα πέντε (45) ημερολογιακών ημερών, από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας, η υποβολή της δανειακής σύμβασης, με ρητή πρόβλεψη ότι το ως άνω δάνειο συνάπτεται αποκλειστικά για την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Σε περίπτωση μη έγκαιρης προσκόμισης της δανειακής σύμβασης το επενδυτικό σχέδιο θα απορρίπτεται στο σύνολο του και θα απεντάσσεται από τα εγκεκριμένα έργα.

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που στις εξασφαλίσεις του δανείου εμπεριέχεται ενεχυρίαση μετρητών και ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου αιτείται τη χρηματοδότηση τμήματος του επενδυτικού σχεδίου και με ίδια κεφάλαια, προκειμένου να αποδεικνύεται η επάρκεια των τελευταίων, αυτά θα πρέπει να υπερβαίνουν το απαιτούμενο ποσό τουλάχιστον κατά το ποσό της ενεχυρίασης.

Επιπλέον ποσοστό του ενισχυόμενου κόστους μπορεί να καλυφθεί με τη χρήση δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, με την επιφύλαξη της απαίτησης το 25% της ίδιας συμμετοχής να μην εμπεριέχει στοιχείο δημόσιας στήριξης. Σε περίπτωση που ληφθεί δάνειο από χρηματοδοτικό εργαλείο με χρηματοδότηση ή συγχρηματοδότηση από την ΕΕ θα πρέπει να υπολογισθεί το ισοδύναμο της επιχορήγησης σύμφωνα με τους όρους του συγκεκριμένου εργαλείου, προκειμένου να τηρηθεί η ανώτατη ένταση ενίσχυσης που δύναται να δοθεί στην συγκεκριμένη επένδυση.

Άρθρο 16

Υποβολές Επενδυτικών Σχεδίων

Ο Φορέας Υλοποίησης ανακοινώνει την έναρξη υποβολής αιτήσεων στο πρόγραμμα «Παραγωγικές Επενδύσεις Πράσινης ΟικονομίαςProduce green», στην ιστοσελίδα της δράσης, στην κεντρική πύλη ενημέρωσης του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και στον ιστοχώρο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προς ενημέρωση όλων των δυνητικών δικαιούχων.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι θα εισέρχονται με τους κωδικούς σύνδεσης στο taxinet στον ιστοχώρο του προγράμματος (<https://producegreen.gov.gr>) προκειμένου να υποβάλλουν την αίτηση ενίσχυσης και να επισυνάψουν τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα/αρχεία, για την αξιολόγηση της αίτησης, όπως αυτά αναφέρονται στο Παράρτημα II. Προκειμένου για αιτήσεις φορέων του εξωτερικού, τα νομιμοποιητικά έγγραφα θα φέρουν επισημείωση της Χάγης (Apostile) και θα συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα.

Μετά την ολοκλήρωση της ανάρτησης των δικαιολογητικών και την οριστικοποίηση της αίτησης από τον χρήστη, παράγεται ο αριθμός πρωτοκόλλου με τη σχετική χρονοσήμανση (ημερομηνία και ώρα οριστικοποίησης) από την οποία προκύπτει το εμπρόθεσμο της αίτησης και η σειρά υποβολής προτεραιότητας. Για τις ανάγκες του προγράμματος η αίτηση ενίσχυσης θεωρείται ότι υποβλήθηκε εφόσον οριστικοποιηθεί ηλεκτρονικά και λάβει αριθμό πρωτοκόλλου.

Πλήρης αίτηση ενίσχυσης θεωρείται αυτή στην οποία περιέχονται όλα τα προβλεπόμενα στοιχεία, μελέτες και δικαιολογητικά του Παραρτήματος II, κατάλληλα υπογεγραμμένα και επικυρωμένα όπου απαιτείται, και έχει λάβει αριθμό πρωτοκόλλου και σχετική χρονοσήμανση.

Τα δικαιολογητικά που αναρτώνται θα είναι ευκρινή και ευανάγνωστα. Σε περίπτωση που κριθεί σκόπιμο δύναται να ζητηθούν κατά τον έλεγχο πληρότητας, διευκρινίσεις επί των υποβληθέντων δικαιολογητικών ή πρόσθετα στοιχεία, καθώς και τα πρωτότυπα δικαιολογητικά.

Η ορθή καταχώριση και η υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, η πληρότητα του φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή, ανήκει στην αποκλειστική ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν να ανακαλούν, μέσω του ΠΣ, την αίτηση ενίσχυσης οιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή της. Η ανάκληση, επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρισκόταν πριν υποβάλλει την αίτηση, την οποία ανακαλεί.

Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στη δράση συνιστά εξουσιοδότηση προς τον Φορέα Υλοποίησης της δράσης, για τη συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρημένα σε βάσεις δεδομένων, καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, εφόσον διασφαλίζεται η τήρηση της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται από φορείς του Δημοσίου:

για τις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας δράσης (ενδεικτικά τους ελέγχους και τις ηλεκτρονικές διασταυρώσεις κατά την υποβολή και εκταμίευση των κινήτρων και την παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των δικαιούχων),

για τον σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών), καθώς και

για τον σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της δράσης.

Όσον αφορά στις ανάγκες υλοποίησης της παρούσας δράσης, κατά την υποβολή και εκταμίευση των κινήτρων καθώς και για την παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των ωφελομένων, οι έλεγχοι και διασταυρώσεις δύναται να πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά, όπου απαιτείται, μέσω διασύνδεσης με βάσεις δεδομένων.

Πιο συγκεκριμένα, από τη διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων και εφαρμογών με τη δράση, δύναται να αντλούνται, κατ' ελάχιστο οι εξής πληροφορίες μέσω συγκεκριμένων Διαδικτυακών Υπηρεσιών (Web Services) από συγκεκριμένους φορείς:

I. Διαδικτυακή Υπηρεσία Πληροφοριών Φορολογικού Μητρώου (Α.Α.Δ.Ε.):

Ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.).

Επωνυμία και στοιχεία για την δραστηριότητα της επιχείρησης και την έδρα / υποκαταστήματα αυτής.

ΚΑΔ εταιρείας και στοιχεία μελών εταιρείας

Στοιχεία Α.Δ.Τ.

II. Διαδικτυακή Υπηρεσία για Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας (Α.Φ.Ε.) από την Α.Α.Δ.Ε.

III. Διαδικτυακή Υπηρεσία για Ασφαλιστική Ενημερότητα από τον Ε.Φ.Κ.Α.

IV. Διαδικτυακή Υπηρεσία για την διασταύρωση IBAN Α.Φ.Μ. από Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

V. Διαδικτυακή Υπηρεσία Αυθεντικοποίησης χρηστών με τη χρήση διαπιστευτηρίων (κωδικών) TAXISnet, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας (ΚΕΔ) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

VI. Διαδικτυακή Υπηρεσία για Δημιουργία εγγράφου και ανάρτησή του σε θυρίδα του GOV.GR

Οι ως άνω επεξεργασίες δεδομένων διενεργούνται από τους αρμόδιους φορείς ως απαραίτητες για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον.

Η υποβολή αίτησης συμμετοχής στη δράση συνιστά εξουσιοδότηση προς το Φορέα Υλοποίησης για την δημοσίευση στον διαδικτυακό τόπο ΔΙΑΥΓΕΙΑ των τυχόν αποφάσεων υπαγωγής, απόρριψης, δημοσιονομικών διορθώσεων κ.λπ. με τα στοιχεία του αιτούντα/δικαιούχου.

Όσες αιτήσεις δεν οριστικοποιηθούν μέχρι και την καταληκτική ημερομηνία που ορίζεται στην παρούσα, παραμένουν ως «Σχέδια» στο πληροφοριακό σύστημα και δεν προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης.

Άρθρο 17

Διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης στο Πρόγραμμα

Για την υπαγωγή στο Πρόγραμμα απαιτείται η διενέργεια αξιολόγησης. Η αξιολόγηση των αιτήσεων ενίσχυσης γίνεται με ευθύνη του Φορέα Υλοποίησης και με την υποστήριξη των οργάνων αξιολόγησης του άρθρου 18 της παρούσας, παράγραφοι 18.1 και 18.2, είναι άμεση και ολοκληρώνεται με την έκδοση των εγκριτικών αποφάσεων ενίσχυσης. Οι αιτήσεις ενίσχυσης αξιολογούνται αυτοτελώς με βάση τη χρονική σειρά υποβολής τους (first come, first served), όπως αυτή πιστοποιείται από τον αριθμό πρωτοκόλλου που εκδίδεται από το Πληροφοριακό Σύστημα Υποβολής των Αιτήσεων (ΠΣ) και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού της δημόσιας δαπάνης του άρθρου 4.

Η διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης στο Πρόγραμμα περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- 1) Επιλογή αξιολογητή και χρέωση αίτησης.
- 2) Έλεγχος πληρότητας και Αξιολόγηση αίτησης.
- 3) Έκδοση πράξης αποδοχής ή απόρριψης.
- 4) Υποβολή και εξέταση ενστάσεων.
- 5) Έκδοση υπουργικής απόφασης υπαγωγής ή απόρριψης.

Άρθρο 18

Έλεγχος δικαιολογητικών - Αξιολόγηση επενδυτικών σχεδίων

Ο έλεγχος των δικαιολογητικών και η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων διενεργείται από εξωτερικούς αξιολογητές.

18.1 Αξιολογητές

Για τον έλεγχο των δικαιολογητικών και την αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων δύναται να δημιουργείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατάλογος αξιολογητών, σύμφωνα με την

παρ. 6, του άρθρου 94 του Νόμου 5027/2023 (ΦΕΚ 48/Α'/2023) ή να χρησιμοποιούνται αξιολογητές από υφιστάμενα σχετικά Μητρώα, όπως το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.), που προβλέπεται στο άρθρο 7 του π.δ. 33/2011 και αναφέρεται και στο άρθρο 117 του νόμου 4887/2022, ή/και από όλα τα εγγεγραμμένα μέλη του Μητρώου Ελεγκτών και Αξιολογητών του Αναπτυξιακού Νόμου.

18.2 Σύσταση Γνωμοδοτικής Επιτροπής

Συστήνεται Γνωμοδοτική Επιτροπή, που αποτελείται από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη, τα οποία μπορούν να είναι στελέχη, των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, και επιστήμονες εγνωσμένου κύρους ποικίλων ειδικοτήτων.

Η Γνωμοδοτική Επιτροπή αξιολόγησης των αιτήσεων ενίσχυσης συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης του Φορέα Υλοποίησης. Στην απόφαση αυτή ορίζεται η σύνθεση της Επιτροπής, ο Πρόεδρός της, το έργο και οι υποχρεώσεις της, οι κανόνες λειτουργίας της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία για τη λειτουργία της λεπτομέρεια (γραμματειακή υποστήριξη).

Τα μέλη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής υποβάλλουν στον Φορέα Υλοποίησης Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 τήρησης εχεμύθειας και μη σύγκρουσης συμφερόντων.

18.3 Διαδικασία επιλογής αξιολογητή Ανάθεση αξιολόγησης επενδυτικής πρότασης

Για την επιλογή αξιολογητή, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στην παρ. 18.1 του παρόντος άρθρου, διενεργείται κλήρωση με ευθύνη του Φορέα Υλοποίησης. Η κλήρωση μπορεί να λαμβάνει χώρα με κάθε πρόσφορο και αξιόπιστο μέσο, όπως με χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή ή με επιλογή συγκεκριμένου κλήρου. Το αποτέλεσμα της κλήρωσης κοινοποιείται, με επιμέλεια του Φορέα Υλοποίησης, προς τον επιλεγέντα αξιολογητή που ανατίθεται η αξιολόγηση της επενδυτικής πρότασης.

Στο πρόσωπο του επιλεγέντος αξιολογητή δεν πρέπει σε οποιαδήποτε περίπτωση να συντρέχει σύγκρουση συμφερόντων, υπό την έννοια ότι ο συγκεκριμένος αξιολογητής δεν έχει ούτε είχε κατά το παρελθόν οιαδήποτε ανάμειξη στη μελέτη, διάρθρωση, κατάρτιση ή/και αξιολόγηση του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου για λογαριασμό του φορέα υλοποίησής του επενδυτικού σχεδίου καθώς και οιαδήποτε μετοχική ή άλλη σχέση με το φορέα υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Η μη συνδρομή κατάστασης σύγκρουσης συμφερόντων αποδεικνύεται με υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, η οποία αποστέλλεται/υποβάλλεται από τον επιλεγμένο αξιολογητή προς τον Φορέα Υλοποίησης εντός τριών (3) ημερολογιακών ημερών από την ανάθεση της αξιολόγησης. Σε περίπτωση που, με βάση τα δηλωθέντα στοιχεία από τον αξιολογητή, συντρέχει κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων στο πρόσωπό του για την αξιολόγηση μιας συγκεκριμένης αίτησης, ο ίδιος καθώς και οι δηλωμένοι από τον φορέα της επένδυσης σύμβουλοι κατά την εκπόνηση του επενδυτικού σχεδίου, αποκλείονται από την αξιολόγησή της, και κατά περίπτωση επαναλαμβάνεται η τυχαιοκρατική διαδικασία για την εκ νέου επιλογή αξιολογητή.

Ο Αξιολογητής οφείλει να παραδώσει την έκθεση αξιολόγησης το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση του επενδυτικού σχεδίου που καλείται να αξιολογήσει.

Η αμοιβή του αξιολογητή ανά πρόταση/επενδυτικό σχέδιο ορίζεται στα 1.000,00€, πλέον Φ.Π.Α. (εφόσον υπόκεινται σε καθεστώς Φ.Π.Α.). Σημειώνεται ότι, τα μηνιαία και ετήσια όρια αποζημιώσεων των αξιολογητών είναι σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 59 του ν.4796/2021 (ΦΕΚ 63 Α'). Η καταβολή της αμοιβής διενεργείται από τη Γ.Δ.Ο.Υ. του Υ.Π.ΕΝ. με μέριμνα της Επιτελικής Δομής, με άμεση πληρωμή στον τελικό αποδέκτη-αξιολογητή μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΠΔΕ, στον

τραπεζικό λογαριασμό που θα δηλώσει ο αποδέκτης και σύμφωνα με τις διαδικασίες της υπ' αριθ. 134453/23.12.2015 Κ.Υ.Α. «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της ΚΥΑ 46274/26.09.2014 (ΦΕΚ Β' 2573)» (ΦΕΚ Β' 2857), κατόπιν της υποβολής από τον αποδέκτη του νόμιμου παραστατικού και των δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 200 παρ. 4 του ν.4412/2016, καθώς και κάθε άλλου δικαιολογητικού που τυχόν ήθελε ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή. Τον αποδέκτη βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις ως και κάθε άλλη επιβάρυνση σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Για την εκκαθάριση υποβάλλονται τα ακόλουθα:

I. είτε παραστατικά παρεχόμενων υπηρεσιών (τίτλοι κτήσεις), με τις με αναλογούσες κρατήσεις, είτε τιμολόγια παροχής υπηρεσιών,

II. φορολογική ενημερότητα σε ισχύ, για είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, III. ασφαλιστική ενημερότητα σε ισχύ, για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο, IV. συγκεντρωτική κατάσταση των δικαιούχων αξιολογητών/βεβαίωση καλής εκτέλεσης των παρεχόμενων υπηρεσιών για κάθε αξιολογητή από την Επιτελική Δομή.

V. Στην περίπτωση που υποβληθούν παραστατικά παρεχόμενων υπηρεσιών, υποβάλλονται επιπλέον: αντίγραφο βεβαίωσης απογραφής από τον ΕΦΚΑ και υπεύθυνες δηλώσεις περί ανωτάτων ορίων αποδοχών, όπου απαιτείται κατά περίπτωση

VI. Στην περίπτωση που υποβληθούν τιμολόγια παρεχόμενων υπηρεσιών, υποβάλλονται επιπλέον: υπεύθυνες δηλώσεις περί αριθμού εργοδοτών και τρόπου φορολόγησης.

18.4 Διαδικασία αξιολόγησης αιτήσεων ενίσχυσης

Η διαδικασία αξιολόγησης περιλαμβάνει τον έλεγχο πληρότητας της αίτησης ενίσχυσης και την αξιολόγηση της και διενεργείται μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων.

Ο έλεγχος πληρότητας των αιτήσεων ενίσχυσης διενεργείται από τους αξιολογητές με κατάλληλη λίστα ελέγχου, διαμορφωμένη σύμφωνα με τους όρους της πρόσκλησης με σκοπό τη διασφάλιση:

- 1) της προσήκουσας συμπλήρωσης/σύνταξης και υποβολής της αίτησης ενίσχυσης.
- 2) της ορθής υποβολής/καταχώρισης όλων των στοιχείων, δικαιολογητικών και μελετών του παραρτήματος II και
- 3) της κατάλληλα υπογεγραμμένης αίτησης ενίσχυσης και εγγράφων.

Η αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου περιλαμβάνει τον έλεγχο νομιμότητας και την αξιολόγηση του εύλογου του κόστους της επενδυτικής πρότασης .

Ο έλεγχος νομιμότητας, για κάθε επενδυτικό σχέδιο, περιλαμβάνει, με ποινή αποκλεισμού, τα εξής: 1. πλήρη συμμόρφωση της αίτησης υπαγωγής και του υπό έγκριση επενδυτικού σχεδίου με τους όρους της παρούσας,

2. τεκμηρίωση της φερεγγυότητας του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, με την προσκόμιση των σχετικών πιστοποιητικών, ιδίως φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, καθώς και κάθε άλλης εγγράφου που ορίζεται στην παρούσα,

3. τεκμηρίωση της δυνατότητας χρηματοδότησης του κόστους του επενδυτικού σχεδίου μέσω είτε εξωτερικής χρηματοδότησης είτε συνδυασμού ιδίων κεφαλαίων με εξωτερική χρηματοδότηση, σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στην παρούσα.

Ελλείψεις δικαιολογητικών, που εκ παραδρομής δεν συμπεριλήφθησαν στον υποβληθέντα φάκελο των δικαιολογητικών και που δεν επηρεάζουν τη διαδικασία ελέγχου των στοιχείων της αίτησης ενίσχυσης ή και επιπλέον διευκρινίσεις που ζητούνται από τον αξιολογητή σε ήδη προσκομισθέντα δικαιολογητικά, θα προσκομίζονται από τον δυνητικό δικαιούχο εντός επτά (7) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής ενημέρωσής του.

Οι αξιολογητές εξετάζουν το σύνολο του περιεχομένου της αίτησης ενίσχυσης ανεξάρτητα από την τελική έκβαση της αξιολόγησης.

Η αξιολόγηση ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση της έκθεσης αξιολόγησης και υποβάλλεται από τον αξιολογητή, μέσω του πληροφοριακού συστήματος, ως εισήγηση του προς τη Γνωμοδοτική Επιτροπή.

Η Γνωμοδοτική Επιτροπή:

α) είτε αποδέχεται αιτιολογημένα την έκθεση αξιολόγησης και διαβιβάζει τη θέση της στον Φορέα Υλοποίησης,

β) είτε δεν αποδέχεται αιτιολογημένα, μερικώς ή εξ' ολοκλήρου, την έκθεση αξιολόγησης. Στην περίπτωση αυτή, η Γνωμοδοτική Επιτροπή δύναται να αιτηθεί, μέσω του Φορέα Υλοποίησης, προς τον δυνητικό δικαιούχο να υποβάλλει τα ελλείποντα δικαιολογητικά ή/και να συμπληρώσει τα ήδη υποβληθέντα ή/και να παράσχει διευκρινίσεις. Ο Φορέας Υλοποίησης ενημερώνει με ηλεκτρονικό μήνυμα τον δυνητικό δικαιούχο και παρέχεται χρονικό διάστημα επτά (7) εργάσιμων ημερών για την υποβολή των όποιων δικαιολογητικών ή/και διευκρινίσεων απαιτηθούν. Στη συνέχεια, ο Φορέας υλοποίησης διαβιβάζει προς τη Γνωμοδοτική Επιτροπή τα δικαιολογητικά ή/και διευκρινίσεις που έχουν ληφθεί και αυτή αποφαινεται οριστικά σχετικά με το αίτημα υπαγωγής προς τον Φορέα Υλοποίησης.

Δεδομένης της υποχρεωτικής προέγκρισης χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου από χρηματοπιστωτικό οργανισμό, διαδικασία μέσω της οποίας τεκμαίρεται ότι έχει ελεγχθεί η βιωσιμότητα του, ο Φορέας Υλοποίησης και η Γνωμοδοτική Επιτροπή θεωρούν άνευ ετέρου όλα τα υποβληθέντα επενδυτικά σχέδια οικονομικά βιώσιμα.

Ο Φορέας Υλοποίησης έχει δέσμια αρμοδιότητα να αποδεχτεί την εισήγηση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

Ακολούθως, εκδίδεται πράξη από τον Φορέα Υλοποίησης, με την οποία απορρίπτεται ή γίνεται δεκτή η υποβληθείσα αίτηση. Η πράξη αυτή κοινοποιείται στον φορέα του επενδυτικού σχεδίου, ούτως ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε αυτόν να υποβάλει ένσταση σύμφωνα με το επόμενο άρθρο.

Για τον σκοπό της αξιολόγησης εγκρίνεται, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος κατόπιν εισήγησης του Φορέα Υλοποίησης, «Οδηγός Αξιολόγησης».

Άρθρο 19

Υποβολή και Εξέταση Ενστάσεων

Οι δυνητικοί δικαιούχοι που υπέβαλαν αιτήσεις ενίσχυσης στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, δύνανται να υποβάλουν ένσταση (ενδικοφανή προσφυγή με την έννοια του άρθρου 25 του Ν.2690/1999)

κατά της, αναφερόμενης στο ανωτέρω άρθρο, εκδοθείσας πράξης, εντός αποκλειστικής ημερομηνίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από τη γνωστοποίηση της.

Αρμόδιο όργανο για την εξέταση των ενστάσεων είναι τριμελής επιτροπή, η Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Οι ενστάσεις εξετάζονται τόσο ως προς το εμπρόθεσμο και το νόμιμο (δηλ. αν είναι αρμοδίως υπογεγραμμένες) της υποβολής τους και ως προς την ουσία της υπόθεσης. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων υποβάλλει, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση σε αυτήν της υποβληθείσας ένστασης, το πόρισμά της στον Φορέα Υλοποίησης. Αποκλείεται έτερο στάδιο διοικητικής προσφυγής μετά την απόφαση επί της ενστάσεως.

Άρθρο 20

Διαδικασία οριστικής ένταξης-Έκδοση απόφασης υπαγωγής / απόρριψης του επενδυτικού σχεδίου

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας της αξιολόγησης και ενστάσεων ο Φορέας Υλοποίησης εισηγείται σχετικά προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την έκδοση αποφάσεων υπαγωγής ή απόρριψης των επενδυτικών σχεδίων.

Οι αποφάσεις εκδίδονται μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων, με βάση τη χρονική σειρά υποβολής των αιτήσεων ενίσχυσης, όπως αυτή πιστοποιείται από τον αριθμό πρωτοκόλλου υποβολής των αιτήσεων που εκδίδεται από το πληροφοριακό σύστημα και σύμφωνα με τους περιορισμούς που ορίζονται στο άρθρο 4 της παρούσας.

Η εγκριτική απόφαση ενίσχυσης είναι ατομική και περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που απαιτείται να γνωρίζει ο δικαιούχος.

Ειδικότερα, περιλαμβάνει:

- 1) τον τίτλο της επένδυσης,
- 2) τον κωδικό της επένδυσης στο πληροφοριακό σύστημα του προγράμματος,
- 3) τα στοιχεία του πραγματικού δικαιούχου,
- 4) το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης: συνολικό προϋπολογισμό, το ποσοστό ενίσχυσης, δημόσια και ιδιωτική δαπάνη,
- 5) τα δικαιολογητικά που ο δικαιούχος υποχρεούται να προσκομίσει με την υποβολή της πρώτης αίτησης καταβολής της ενίσχυσης,
- 6) το φυσικό αντικείμενο της επένδυσης, δηλαδή τις εγκεκριμένες δαπάνες,
- 7) τον συμβατικό χρόνο υλοποίησης του έργου,
- 8) τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης της χρηματοδότησης,
- 9) τα όργανα και τη διαδικασία παρακολούθησης του φυσικού αντικειμένου, καταβολής της δημόσιας δαπάνης και της πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου της επένδυσης,

- 10) την υποχρέωση αποδοχής των ελέγχων,
- 11) τις μακροχρόνιες υποχρεώσεις,
- 12) τις συνέπειες μη τήρησης των όρων και προϋποθέσεων της προκήρυξης,
- 13) επιπλέον, περιλαμβάνει τους ειδικούς όρους που απορρέουν από τον Κανονισμό κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στην παρούσα.

Η εγκριτική απόφαση ενίσχυσης δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του προγράμματος (<https://producegreen.gov.gr>), αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον δικαιούχο στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δηλώνει κατά την υποβολή της αίτησης.

Η ημερομηνία δημοσίευσης της εγκριτικής απόφασης στο Πρόγραμμα Διαύγεια τεκμαίρεται ως το χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του δικαιούχου.

Με ευθύνη του Φορέα Υλοποίησης οι δυνητικοί δικαιούχοι με απορριπτική απόφαση ενημερώνονται για αυτήν.

Άρθρο 21

Διαδικασία Υλοποίησης Παρακολούθησης

21.1 Υποβολή αιτήματος καταβολής ενίσχυσης

1. Μετά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης ο δικαιούχος αποκτά το νόμιμο δικαίωμα λήψης ενίσχυσης. Προς τούτο υποβάλλει μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος αίτημα καταβολής της ενίσχυσης.

Στο αίτημα καταχωρίζονται τα στοιχεία που αφορούν στην πρόοδο υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων στοιχείων και δικαιολογητικών πληρωμής, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας. Το αίτημα καταβολής της ενίσχυσης λαμβάνει μοναδικό κωδικό επαλήθευσης εγγράφου, χρονοσήμανση και QR Code από το πληροφοριακό σύστημα.

2. Κάθε δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος για την ενδιάμεση καταβολή της ενίσχυσης, με ελάχιστο ποσοστό υλοποίησης το 50% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

3. Για τη διευκόλυνση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, ο δικαιούχος δύναται να χρησιμοποιήσει τα εργαλεία ρευστότητας των παραγράφων 21.2 και 21.3 της παρούσας, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των κατά περίπτωση εφαρμοστέων κανόνων κρατικών ενισχύσεων.

4. Με το πρώτο αίτημα καταβολής της ενίσχυσης, υποβάλλονται και τα σχετικά δικαιολογητικά.

«5. Για την υποβολή αιτήματος καταβολής προκαταβολής θα πρέπει να υποβάλλονται:

α. Εγγυητική επιστολή προκαταβολής από χρηματοπιστωτικό οργανισμό.

β. Φορολογική Ενημερότητα σε ισχύ για είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης.

γ. Ασφαλιστική Ενημερότητα σε ισχύ για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο.

δ. Ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας.

ε. Πιστοποιητικό μεταβολών ΓΕΜΗ, και αναλυτικό πιστοποιητικό νόμιμης εκπροσώπησης.

στ. Πρόσφατη εκτύπωση προσωποποιημένης Πληροφόρησης από το TaxisNet (www.gsis.gr) με τα στοιχεία του επενδυτή, τους ΚΑΔ δραστηριότητας, τις εγκαταστάσεις και την κατάσταση της επιχείρησης ως ΕΝΕΡΓΗ. Η εκτύπωση θα πρέπει να έχει εμφανή ημερομηνία, η οποία θα πρέπει να είναι εντός των τελευταίων δέκα (10) ημερών από την υποβολή του αιτήματος.

ζ. Υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, με την οποία θα δηλώνει τον αριθμό IBAN που θα γίνει η κατάθεση του ποσού επιχορήγησης, συνοδευόμενη είτε από βεβαίωση τήρησης του συγκεκριμένου λογαριασμού είτε από εκτύπωση του αριθμού IBAN από το e-banking της τράπεζας, καθώς και από εκτύπωση TAXIS των δηλωμένων εταιρικών ή επαγγελματικών λογαριασμών της επιχείρησης.

η. Υπεύθυνη δήλωση περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με το Παράρτημα XIII, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο.

θ. Υπεύθυνη δήλωση μη διπλής χρηματοδότησης, σύμφωνα με το Παράρτημα XIV, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο.

6. Για την υποβολή αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης (ενδιάμεσης και τελικής) θα πρέπει να υποβάλλονται:

α. Φορολογική Ενημερότητα σε ισχύ για είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης.

β. Ασφαλιστική Ενημερότητα σε ισχύ για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο.

γ. Ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας.

δ. Πιστοποιητικό μεταβολών ΓΕΜΗ, και αναλυτικό πιστοποιητικό νόμιμης εκπροσώπησης.

ε. Πρόσφατη εκτύπωση προσωποποιημένης Πληροφόρησης από το TaxisNet (www.gsis.gr) με τα στοιχεία του επενδυτή, τους ΚΑΔ δραστηριότητας, τις εγκαταστάσεις και την κατάσταση της επιχείρησης ως ΕΝΕΡΓΗ. Η εκτύπωση θα έχει εμφανή ημερομηνία, η οποία θα πρέπει να είναι εντός των τελευταίων δέκα (10) ημερών από την υποβολή του αιτήματος.

στ. Υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, με την οποία θα δηλώνει τον αριθμό IBAN που θα γίνει η κατάθεση του ποσού επιχορήγησης, συνοδευόμενη είτε από βεβαίωση τήρησης του συγκεκριμένου λογαριασμού είτε από εκτύπωση του αριθμού IBAN από το e-banking της τράπεζας, καθώς και από εκτύπωση TAXIS των δηλωμένων εταιρικών ή επαγγελματικών λογαριασμών της επιχείρησης.

ζ. Παραστατικά Πληρωμής/Εξόφλησης Δαπανών.

η. Λογιστικά Άρθρα εγγραφής των Παραστατικών Τιμολόγησης και των Παραστατικών Πληρωμής (για Γ' Κατηγορίας) Βιβλίο Εσόδων Εξόδων του μήνα καταχώρησης των Παραστατικών Τιμολόγησης (για Β' Κατηγορίας).

θ. Αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50) (για Γ' Κατηγορίας).

ι. Μητρώο παγίων.

ια. Έκθεση ορκωτού ελεγκτή, επιλογής του επενδυτή. Η συγκεκριμένη δαπάνη βαρύνει τον επενδυτή.

ιβ. Υπεύθυνη δήλωση περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με το Παράρτημα XIII, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο.

ιγ. Υπεύθυνη δήλωση μη διπλής χρηματοδότησης, σύμφωνα με το Παράρτημα XIV, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο

Ειδικά για την ενδιάμεση εκταμίευση του ποσού της δημόσιας δαπάνης είναι υποχρεωτικά επιπλέον:

α. Τεχνική έκθεση μηχανικού, επιλογής του επενδυτή, στην οποία θα περιγράφεται το τεχνικό αντικείμενο που υποβάλλεται προς πιστοποίηση δαπανών και θα αναλύεται καταλλήλως με επιμετρητικούς πίνακες, στους οποίους θα περιλαμβάνονται ποσότητες και αξίες υλικών, μηχανημάτων, τεχνικών εγκαταστάσεων και λοιπών τεχνικών εργασιών. Η συγκεκριμένη δαπάνη βαρύνει τον επενδυτή.

Ειδικά για την τελική εκταμίευση του ποσού της δημόσιας δαπάνης απαιτούνται επιπλέον:

α. Άδεια δόμησης ή άδεια εργασιών μικρής κλίμακας ή γνωστοποίηση στις ΥΔΟΜ ή βεβαίωση απαλλαγής από τις ΥΔΟΜ, σύμφωνα με το άρθρο 48 του ν. 4178/2013.

β. Άδεια Λειτουργίας της παραγωγικής μονάδας ή αποδεικτικό υποβολής αιτήματος για την έκδοση άδειας λειτουργίας από την αδειοδοτούσα Υπηρεσία. Στην τελευταία περίπτωση, είναι δυνατή η έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης με την πρόβλεψη ημερομηνίας υποχρέωσης προσκόμισης της άδειας λειτουργίας. Εάν η προβλεπόμενη προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η επένδυση θεωρείται ως μη ολοκληρωθείσα και θα εκκινήσουν οι διαδικασίες επιστροφής της επιχορήγησης, ως αχρεωστήτως καταβληθείσας.

Επισημαίνεται ότι, στην έκθεση του ορκωτού λογιστή, που συνοδεύει το αίτημα τελικής εκταμίευσης, θα πρέπει να βεβαιώνεται η ολοκλήρωση του οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης, σύμφωνα με την απόφαση υπαγωγής.»⁶

21.2 Διαδικασία χορήγησης προκαταβολής

1. Μετά τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής σε κάθε δικαιούχο μέχρι το 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος, εντός χρονικού διαστήματος σαράντα πέντε (45) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας. Στην περίπτωση αυτή ο δικαιούχος προσκομίζει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από χρηματοπιστωτικό οργανισμό, η οποία εκδίδεται υπέρ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με διάρκεια ισχύος είτε αορίστου χρόνου είτε ορισμένου χρόνου και με λήξη 12 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου.

⁶Οι ενότητες 5. και 6. της παρ. 21.1 του άρθρου 21 αντικαταστάθηκαν με το άρθρο μόνο παρ.2 της [ΕΝ/ΥΔΕΝ/60489/410/2026 ΦΕΚ: 3049/Β/29.05.2026](#)

2. Στην περίπτωση λήξης της εγγυητικής επιστολής ορισμένου χρόνου, κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης, ο δικαιούχος υποχρεούται να την αντικαταστήσει αμέσως με άλλη ώστε να ικανοποιείται εκ νέου η ανωτέρω απαίτηση, με ποσό ανάλογο της υπολειπόμενης δημόσιας δαπάνης.

3. Οι εγγυητικές επιστολές υποβάλλονται στον Φορέα Υλοποίησης και γίνονται αποδεκτές μετά από έλεγχο εγκυρότητας, ο οποίος διενεργείται από τον Φορέα Υλοποίησης με την υποστήριξη της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.). Μετά την αποδοχή τους, ο Φορέας Υλοποίησης προβαίνει στην έκδοση της αντίστοιχης διοικητικής πράξης. Όταν από τον έλεγχο προκύπτει ότι η εγγυητική επιστολή δεν είναι έγκυρη επιστρέφεται στον δικαιούχο.

Ο Φορέας Υλοποίησης είναι υπεύθυνος για τη φύλαξη των εγγυητικών επιστολών, εξασφαλίζει ότι οι ορισμένου χρόνου εγγυητικές παραμένουν σε ισχύ για το χρονικό διάστημα που απαιτείται και ενημερώνει τους δικαιούχους τρεις (3) μήνες πριν τη λήξη τους, ώστε να προβούν σε αντικατάστασή τους.

4. Η εγγυητική επιστολή απομειώνεται σταδιακά με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με την καταβληθείσα ενίσχυση και επιστρέφεται στον δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της.

21.3 Διαδικασία εκχώρησης του ποσού της επιχορήγησης

1. Οι δικαιούχοι ενίσχυσης της παρούσας δύνανται να εκχωρήσουν τη δημόσια δαπάνη σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου της αίτησης ενίσχυσης και δεν χρησιμοποιείται για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής η οποία ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών. Στην περίπτωση αυτή η ενίσχυση καταβάλλεται στον τραπεζικό λογαριασμό της εκχώρησης και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού της εκχώρησης.

Η εκχώρηση για να είναι έγκυρη πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθε προϋποθέσεις:

- 1) να είναι ποσού μικρότερου ή ίσου του ποσού της ενίσχυσης ή της υπολειπόμενης ενίσχυσης,
- 2) να έχει συμφωνηθεί και συνυπογραφεί και από τα δύο μέρη (δικαιούχος χρηματοπιστωτικό ίδρυμα) ιδιωτικό συμφωνητικό εκχώρησης, όπως αυτό έχει καταχωρηθεί στο μητρώο εκχωρήσεων, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 145 του ν.4270/2014 και
- 3) ο εκδοχέας υποχρεούται να προβεί στην κατά το νόμο απαιτούμενη αναγγελία στον Φορέα Υλοποίησης (Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του ΥΠΕΝ) και στον Φορέα Καταβολής (Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του ΥΠΕΝ).

Οι εκχωρήσεις γίνονται αποδεκτές μετά από έλεγχο εγκυρότητας. Όταν από τον έλεγχο προκύπτει ότι η εκχώρηση δεν είναι έγκυρη επιστρέφεται στον χρηματοπιστωτικό οργανισμό που την εξέδωσε.

2. Η υποβολή της σύμβασης εκχώρησης του ποσού της επιχορήγησης πραγματοποιείται εντός χρονικού διαστήματος σαράντα πέντε (45) ημερολογιακών ημερών, από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας.

21.4 Παρακολούθηση της υλοποίησης των αιτήσεων ενίσχυσης

1. Η παρακολούθηση της υλοποίησης των αιτήσεων ενίσχυσης περιλαμβάνει τα στάδια:

α) της πιστοποίησης της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της αίτησης καταβολής της ενίσχυσης, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην εγκριτική απόφαση ενίσχυσης και την εθνική νομοθεσία σχετική με τις δαπάνες της αίτησης για την καταβολή της ενίσχυσης και

β) της πιστοποίησης της ολοκλήρωσης υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.

2. Η διαχείριση των αιτημάτων ενδιάμεσης καταβολής της ενίσχυσης γίνεται με ευθύνη του Φορέα Ελέγχου με την υποστήριξη της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) άλλως σε οποιονδήποτε τεχνικό σύμβουλο πρόκειται να ανατεθεί σχετική αρμοδιότητα. Ο εκάστοτε σύμβουλος (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. ή άλλος τεχνικός σύμβουλος) συντάσσει εισήγηση προς τον Φορέα Ελέγχου σε σχέση με τα ευρήματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των αιτημάτων ενδιάμεσης καταβολής που έχουν διαβιβαστεί από τον Φορέα Ελέγχου σε αυτόν.

3. Η διαχείριση των αιτημάτων τελικής καταβολής της ενίσχυσης πραγματοποιείται με ευθύνη του Φορέα Ελέγχου, με τον διοικητικό έλεγχο των δικαιολογητικών να διενεργείται από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) άλλως από οποιονδήποτε τεχνικό σύμβουλο, στον οποίο πρόκειται να θα ανατεθεί σχετική αρμοδιότητα. Ο εκάστοτε σύμβουλος (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε. ή άλλος τεχνικός σύμβουλος) συντάσσει εισήγηση προς τον Φορέα Ελέγχου σε σχέση με τα ευρήματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των αιτημάτων τελικής καταβολής που έχουν διαβιβαστεί από τον Φορέα Ελέγχου σε αυτόν. Η διαδικασία διαχείρισης των αιτημάτων τελικής καταβολής της ενίσχυσης ολοκληρώνεται με τη βεβαίωση και την πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, καθώς και την πιστοποίηση ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου, η οποία διενεργείται κατόπιν επιτόπιας επίσκεψης στον χώρο της επένδυσης, από ομάδες ελέγχου, και σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 21.5 της παρούσας.

4. Τα μέλη των παραγράφων 2 και 3 υποβάλλουν Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 τήρησης εχεμύθειας και μη σύγκρουσης συμφερόντων.

21.5 Επαλήθευση-Πιστοποίηση αιτήσεων καταβολής της ενίσχυσης

1. Για την εξέταση του ενδιάμεσου αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης ο επενδυτής προσκομίζει τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην παράγραφο 21.1 για την περίπτωση αυτή και διενεργείται από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.), άλλως από οποιονδήποτε τεχνικό σύμβουλο, στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί σχετική αρμοδιότητα, με ευθύνη του Φορέα Ελέγχου, επαλήθευση επί όσων βεβαιώνονται μέσω της έκθεσης του ορκωτού ελεγκτή και της τεχνικής έκθεσης μηχανικού. Κατόπιν της επαλήθευσης, η Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., άλλως από οποιονδήποτε τεχνικό σύμβουλο, στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί σχετική αρμοδιότητα, συντάσσει σχέδιο Έκθεσης Επαλήθευσης. Το σχέδιο Έκθεσης Επαλήθευσης υποβάλλεται ηλεκτρονικά στον Φορέα Ελέγχου, ψηφιακά υπογεγραμμένο από τον συντάκτη του. Ο Φορέας Ελέγχου, λαμβάνοντας υπ' όψιν το παραπάνω σχέδιο, είτε το αποδέχεται είτε το επιστρέφει προς συμπλήρωση και την εκ νέου υποβολή του προκειμένου να τύχει εκ νέου επεξεργασίας από τον Φορέα Ελέγχου. Αρνητική έκθεση αιτιολογείται πλήρως με σαφή αναφορά στη νομοθεσία. Με την αποδοχή οριστικοποίησης της έκθεσης, ο Φορέας Ελέγχου αποστέλλει σχετική εισήγηση για την έγκριση ή την απόρριψη του αιτήματος προς τον Φορέα Υλοποίησης, ώστε ο τελευταίος να προβεί στην καταχώριση της Έκθεσης Επαλήθευσης στο Πληροφοριακό Σύστημα και στην έκδοση της αντίστοιχης διοικητικής πράξης. Ο Φορέας Υλοποίησης έχει δέσμια αρμοδιότητα να αποδεχτεί την εισήγηση του Φορέα Ελέγχου.

2. Για την εξέταση του τελικού αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης ο επενδυτής προσκομίζει τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην παράγραφο 21.1, για την περίπτωση αυτή. Με ευθύνη του Φορέα Ελέγχου, διενεργείται διοικητική επαλήθευση του αιτήματος τελικής καταβολής της ενίσχυσης και επιτόπια επίσκεψη στον χώρο υλοποίησης της επένδυσης από ομάδα ελέγχου.

Η διοικητική επαλήθευση του αιτήματος, η οποία συνίσταται στον διοικητικό έλεγχο της ορθότητας και της πληρότητας των δικαιολογητικών που έχουν υποβληθεί από τους δικαιούχους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η έκθεση ορκωτού λογιστή, η οποία ελέγχεται και ως προς την επάρκεια της, πραγματοποιείται από την Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., άλλως οποιονδήποτε τεχνικό σύμβουλο, στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί σχετική αρμοδιότητα. Επιπλέον, ελέγχεται η περίπτωση διπλής χρηματοδότησης για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, από άλλα καθεστάτα ενίσχυσης. Κατόπιν της διοικητικής επαλήθευσης, η Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., ή οποιοσδήποτε τεχνικός σύμβουλος, στον οποίο πρόκειται να ανατεθεί σχετική αρμοδιότητα, συντάσσει σχέδιο Έκθεσης Επαλήθευσης. Το σχέδιο Έκθεσης Επαλήθευσης υποβάλλεται ηλεκτρονικά στον Φορέα Ελέγχου, ψηφιακά υπογεγραμμένο από τον συντάκτη του..

Στη συνέχεια, με ευθύνη του Φορέα Ελέγχου, η ομάδα ελέγχου, η οποία πρόκειται να αναλάβει τον έλεγχο της επένδυσης, διενεργεί επιτόπια επίσκεψη στον χώρο υλοποίησης της επένδυσης ή και στην έδρα του δικαιούχου επενδυτή, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο. Στο πλαίσιο της επιτόπιας επίσκεψης ταυτοποιούνται οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί στον χώρο υλοποίησης με εκείνες που πιστοποιήθηκαν με την αντίστοιχη Έκθεση Επαλήθευσης και πιστοποιείται εκ νέου, σε τυχαίο δείγμα, η νομιμότητα και η ορθότητα των δικαιολογητικών καταβολής της ενίσχυσης προηγούμενων αιτημάτων. Κατόπιν τούτων, η ομάδα ελέγχου συντάσσει σχέδιο Έκθεσης Πιστοποίησης διατυπώνοντας γνώμη για την ορθή εκτέλεση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης, καθώς και την προσήκουσα ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην εγκριτική απόφαση υπαγωγής, στην παρούσα και στην εθνική νομοθεσία, που είναι σχετική με τις δαπάνες της αίτησης ενίσχυσης. Το σχέδιο Έκθεσης Πιστοποίησης υποβάλλεται ηλεκτρονικά στον Φορέα Ελέγχου, ψηφιακά υπογεγραμμένο, από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό, μαζί με το σχετικό υλικό ελέγχου. Η διαδικασία ελέγχου ολοκληρώνεται, αφού ληφθεί υπ' όψιν η γνώμη της ομάδας ελέγχου, με τη αποδοχή οριστικοποίηση της Έκθεσης Πιστοποίησης από τον Φορέα Ελέγχου και την καταχώριση της στο Πληροφοριακό Σύστημα. Η καταχώριση της Έκθεσης Επαλήθευσης του παρόντος σταδίου ελέγχου καθώς επίσης και η καταχώριση της Έκθεσης Πιστοποίησης στο Πληροφοριακό Σύστημα πραγματοποιείται από τον Φορέα Υλοποίησης, κατόπιν σχετικής εισήγησης από τον Φορέα Ελέγχου.

Οι ομάδες ελέγχου αποτελούνται κατ' ελάχιστον από τρία (3) μέλη, εκ των οποίων ένα τουλάχιστον μέλος είναι Μηχανικός, συναφούς ειδικότητας με τις ελεγχόμενες επενδύσεις, και ένα μέλος είναι Οικονομολόγος. Το αντικείμενο του ελέγχου, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου υποχρεούνται οι ομάδες ελέγχου να διενεργήσουν τους ελέγχους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με την υλοποίηση/διενέργεια του ελέγχου, καθορίζονται από τον Φορέα Ελέγχου λαμβάνοντας υπ' όψιν τους κανόνες της παρούσας και Παραρτήματα αυτής.

Ο Φορέας Ελέγχου, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις διαπιστώσεις της Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε., άλλως οποιουδήποτε τεχνικού συμβούλου, στον οποίο πρόκειται να θα ανατεθεί σχετική υποστηρικτική και πάντως, τεχνική αρμοδιότητα, είτε αποδέχεται οριστικοποιεί τις Εκθέσεις Επαλήθευσης και Πιστοποίησης είτε τις επιστρέφει αντιστοίχως προς συμπλήρωση και την εκ νέου υποβολή τους. Αρνητική έκθεση αιτιολογείται πλήρως με σαφή αναφορά στη νομοθεσία. Με την αποδοχή οριστικοποίηση των Εκθέσεων Επαλήθευσης και Πιστοποίησης από τον Φορέα Ελέγχου και την αποστολή σχετικής εισήγησης του προς τον Φορέα Υλοποίησης και με ευθύνη του τελευταίου, οι εκθέσεις καταχωρίζονται στο πληροφοριακό σύστημα και οι δικαιούχοι ενημερώνονται για το περιεχόμενο των εκθέσεων, ώστε να τους δοθεί η δυνατότητα της υποβολής, μέσω του πληροφοριακού συστήματος, τυχόν αντιρρήσεων. Ο Φορέας Υλοποίησης έχει δέσμια αρμοδιότητα να αποδέχεται τις εισηγήσεις του Φορέα Ελέγχου.

21.6 Αντιρρήσεις κατά της Έκθεσης Επαλήθευσης/Πιστοποίησης

Δικαιούχοι που δεν συμφωνούν με την Έκθεση Επαλήθευσης του ενδιάμεσου αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης και την Έκθεση Πιστοποίησης του τελικού αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης δύνανται να υποβάλουν αντιρρήσεις, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από τη γνωστοποίηση της έκθεσης. Η ένσταση αντικρούει το πόρισμα της έκθεσης βάσει του περιεχομένου της

αίτησης ενίσχυσης αλλά και πρόσθετων πληροφοριών και δικαιολογητικών που ο δικαιούχος δύναται να προσκομίσει. Οι ενστάσεις εξετάζονται ως προς το εμπρόθεσμο και το νόμιμο (δηλ. αν είναι αρμοδίως υπογεγραμμένες) της υποβολής τους και ως προς την ουσία της υπόθεσης από την Επιτροπή Ενστάσεων κατ' αναλογία των διαδικασιών του άρθρου 19.

21.7 Ολοκλήρωση επένδυσης

1. Βάσει των αποτελεσμάτων της οριστικής έκθεσης πιστοποίησης, του τελικού αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης, των οριστικών εκθέσεων επαλήθευσης της ενδιάμεσης πληρωμής και τυχόν καταβολή προκαταβολής (εάν έχουν γίνει), ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης του Φορέα Υλοποίησης, εκδίδει Απόφαση Ολοκλήρωσης, η οποία αποτελεί και την προϋπόθεση για την εκταμίευση του υπολειπόμενου ποσού προς τον δικαιούχο.

2. Με την Υπουργική Απόφαση Ολοκλήρωσης:

α) βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου της ενίσχυσης, δηλαδή ότι έχει περατωθεί φυσικά, έχει παραληφθεί και πιστοποιηθεί το σύνολο των δαπανών της επένδυσης ή έχει εκτελεστεί πλήρως,

β) βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου της ενίσχυσης και αποτυπώνεται το τελικό αποτέλεσμα της επαλήθευσης των δαπανών που έχουν παραληφθεί: συνολική δαπάνη και αντιστοιχούσα δημόσια δαπάνη, όλων των προηγούμενων ενδιάμεσων αιτημάτων καταβολής ενίσχυσης καθώς και του τελικού αιτήματος,

γ) ορίζεται το τελικό καταβλητέο ποσό της δημόσιας δαπάνης και αποτυπώνονται τα ποσά που ενδεχόμενα έχουν ήδη καταβληθεί καθώς και το υπολειπόμενο προς καταβολή ποσό, δ) καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα της ενίσχυσης,

ε) διαπιστώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του δικαιούχου που τίθενται στην εγκριτική απόφαση ενίσχυσης και ειδικότερα των υποχρεώσεων δημοσιότητας,

στ) καθορίζεται η προθεσμία υποβολής της άδειας λειτουργίας, στις περιπτώσεις που εκκρεμεί η έκδοσή της, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 21.1 της παρούσας,

ζ) διαπιστώνεται η συμμόρφωση του δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί (από Φορέα Υλοποίησης, Φορέα Ελέγχου, ΕΥΣΤΑ, Αρχή Ελέγχου, Εξωτερικοί Ελεγκτές λοιπά ελεγκτικά όργανα εθνικά ή της Ε.Ε.), η) καθορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης κάθε μακροχρόνιας υποχρέωσης του δικαιούχου, όπως αυτές έχουν προδιαγραφεί στην εγκριτική απόφαση ενίσχυσης και ο τρόπος παρακολούθησής μίας εκάστης εξ αυτών και

θ) η Υπουργική Απόφαση Ολοκλήρωσης κοινοποιείται στον δικαιούχο με κάθε πρόσφορο μέσο (πληροφοριακό σύστημα, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο).

21.8 Καταβολή ενίσχυσης

«1. Ο Φορέας Υλοποίησης υποβάλλει αίτημα καταβολής της ενίσχυσης προς τη Γ.Α.Ο.Υ. του Υ.Π.ΕΝ., συνοδευόμενο από:

I. Την απόφαση υπαγωγής του αντίστοιχου επενδυτικού σχεδίου ή τροποποιήσεων αυτής,

- II. τις εκθέσεις επαλήθευσης/πιστοποίησης,
- III. την εισήγηση του Φορέα Ελέγχου προς τον Φορέα Υλοποίησης,
- IV. αντίγραφο εγγυητικής επιστολής, όπου αυτό απαιτείται,
- V. φορολογική Ενημερότητα σε ισχύ, για είσπραξη χρημάτων από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης,
- VI. ασφαλιστική ενημερότητα σε ισχύ, για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο,
- VII. ενιαίο πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας,
- VIII. πιστοποιητικό μεταβολών ΓΕΜΗ και αναλυτικό πιστοποιητικό νόμιμης εκπροσώπησης,
- IX. πρόσφατη εκτύπωση προσωποποιημένης Πληροφόρησης από το TaxisNet (www.gsis.gr) με τα στοιχεία του επενδυτή, τους ΚΑΔ δραστηριότητας, τις εγκαταστάσεις και την κατάσταση της επιχείρησης ως ΕΝΕΡΓΗ,
- X. υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, με την οποία δηλώνεται ο αριθμός IBAN που θα γίνει η κατάθεση του ποσού επιχορήγησης, συνοδευόμενη είτε από βεβαίωση τήρησης του συγκεκριμένου λογαριασμού είτε από εκτύπωση του αριθμού IBAN από το e-banking της τράπεζας, καθώς και από εκτύπωση TAXIS των δηλωμένων εταιρικών ή επαγγελματικών λογαριασμών της επιχείρησης.
- Ο Φορέας Υλοποίησης καταγράφει και τηρεί με ευθύνη του τα δεδομένα της καταβολής ενίσχυσης στη σχετική ηλεκτρονική φόρμα στο Πληροφοριακό Σύστημα, καθώς και το σύνολο των απαραίτητων δικαιολογητικών που προσκομίζονται από τον δικαιούχο.»⁷

2. Οι προκαταβολές και οι ενδιάμεσες πληρωμές των δικαιούχων (πλην της τελικής), δεν κατάσχονται, δεν υπόκεινται σε κανενός είδους παρακράτηση και δεν συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές του δικαιούχου προς το Ελληνικό Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία. Στην περίπτωση αυτή παραμένουν σε ισχύ οι γενικές διατάξεις περί φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων, χωρίς όμως τον όρο της παρακράτησης.

3. Οι οφειλόμενες ενισχύσεις για το μέλλον ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις, ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (άρθρο 7, παρ.3, του ΓΑΚ).

Άρθρο 22

Διαδικασία Τροποποίησης του Επενδυτικού Έργου

⁷Η ενότητα 1. της παρ. 21.8 του άρθρου 21 του αντικαταστάθηκε με το άρθρο μόνο παρ.3 της [ΕΝ/ΥΔΕΝ/60489/410/2026 ΦΕΚ: 3049/Β/29.05.2026](#)

1. « Η τροποποίηση όρων της εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης είναι δυνατή μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης, το οποίο μπορεί να υποβληθεί καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση τροποποίησης δύναται να υποβληθεί έως και 10 ημέρες από τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης.»⁸

Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της επένδυσης μπορεί να προκύψει:

«α) Με την υποβολή από τον δικαιούχο αίτησης τροποποίησης στοιχείων της αίτησης ενίσχυσης ή/και της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης. Στην αίτηση θα πρέπει να αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης, να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης και να επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που την τεκμηριώνουν. Με την αίτηση τροποποίησης επανυποβάλλονται, κατ' ελάχιστον τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος ΙΙ που επηρεάζονται από την αιτούμενη τροποποίηση ή/και όσα έχουν λήξει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης. Αντίστοιχη αίτηση υποβάλλεται και για τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας. Η αίτηση τροποποίησης, θα πρέπει να καταχωρίζεται στο πληροφοριακό σύστημα πριν την υποβολή του τελευταίου αιτήματος καταβολής της ενίσχυσης.»⁹

β) Αυτεπάγγελτα από τον Φορέα Υλοποίησης, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Φορέα Ελέγχου, κατά τη διαδικασία παρακολούθησης της υλοποίησης της επένδυσης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της επένδυσης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή αποκλίσεις κατά την υλοποίηση της επένδυσης, λόγω διαχειριστικών προβλημάτων, εμπλοκών στην εκτέλεση της επένδυσης κ.α.

2. Οι τροποποιήσεις μπορεί να αφορούν, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που απορρέουν από τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων,

α) κάθε στοιχείο που περιλαμβάνεται στην απόφαση υπαγωγής, όπως για παράδειγμα: ουσιώδεις διαφοροποιήσεις του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, με την επιφύλαξη των όρων του παρακάτω εδαφίου 7,

β) παράταση του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της επένδυσης,

γ) αλλαγή στοιχείων του δικαιούχου, όπως για παράδειγμα αλλαγή της νομικής μορφής, της επωνυμίας της επιχείρησης κ.λπ.,

δ) μεταβολή του χρηματοδοτικού σχήματος, όπως για παράδειγμα, μεταβολή της ίδιας συμμετοχής, του τραπεζικού δανεισμού, τηρουμένων πάντοτε των όρων περί των ελάχιστων ποσοστώσεων όπως περιγράφονται στα αντίστοιχα άρθρα της παρούσας,

ε) διόρθωση προφανών σφαλμάτων και

στ) αλλαγή του τόπου εγκατάστασης, και υπό τον όρο της διατήρησης της επένδυσης στην ίδια Περιφέρεια (NUTS 2), εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση και της μη αύξησης του είδους και των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών.

⁸Το πρώτο εδάφιο και η περ. α) της ενότητας 1. του άρθρου 22 αντικαταστάθηκε με το άρθρο μόνο παρ.4 της ΕΝ/ΥΔΕΝ/60489/410/2026 ΦΕΚ: 3049/Β/29.05.2026

⁹Το πρώτο εδάφιο και η περ. α) της ενότητας 1. του άρθρου 22 αντικαταστάθηκε με το άρθρο μόνο παρ.4 της ΕΝ/ΥΔΕΝ/60489/410/2026 ΦΕΚ: 3049/Β/29.05.2026

3. Τα αιτήματα τροποποίησης υποβάλλονται ηλεκτρονικά, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος, και λαμβάνουν μοναδικό αριθμό και ημερομηνία οριστικοποίησης.

4. Κάθε δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής μέχρι δύο (2) αιτημάτων τροποποίησης. Η μεταβολή των στοιχείων του δικαιούχου, τα οποία δε θίγουν την επιλεξιμότητα της αίτησης ενίσχυσης δεν περιλαμβάνονται στα πιο πάνω αιτήματα τροποποίησης.

5. Ο Φορέας Ελέγχου, με την υποστήριξη της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.), αξιολογεί το αίτημα τροποποίησης προκειμένου να γίνει αποδεκτό ή όχι και εισηγείται σχετικά προς τον Φορέα Υλοποίησης, ώστε ο τελευταίος να προβεί στην εκτέλεση της αντίστοιχης διοικητικής πράξης. Ο Φορέας Υλοποίησης έχει δέσμια αρμοδιότητα να αποδεχτεί την εισήγηση του Φορέα Ελέγχου.

Για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της τροποποίησης, οι δικαιούχοι ενημερώνονται, προκειμένου να προσκομίσουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την ενημέρωσή τους, τυχόν πρόσθετα δικαιολογητικά και στοιχεία προκειμένου η αίτηση τροποποίησης να γίνει αποδεκτή. Παρελθούσης άπρακτης της προθεσμίας αυτής η αξιολόγηση ολοκληρώνεται χωρίς την προσκόμιση των συμπληρωματικών δικαιολογητικών και στοιχείων.

6. Τα αιτήματα γίνονται δεκτά, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της πρόσκλησης και της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης,

β) εξακολουθούν να εξυπηρετούνται οι αρχικοί στόχοι της επένδυσης και να διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της,

γ) δεν διαφοροποιούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας και ένταξης στο Πρόγραμμα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρούσα,

δ) δεν επέρχεται αύξηση του συνολικού ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου, του συνολικού ποσού της ενίσχυσης, ούτε των επιμέρους ποσοστών ενίσχυσης ανά ομάδα επιλέξιμων δαπανών,

ε) εξακολουθούν να τηρούνται οι προϋποθέσεις του Γενικού Μέρους και του κατά περίπτωση εφαρμοστέου άρθρου του ΓΑΚ.

7. Στις περιπτώσεις που το αίτημα τροποποίησης γίνει αποδεκτό, τροποποιούνται τα επί μέρους στοιχεία της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης και, εκδίδεται απόφαση τροποποίησης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τη διαδικασία του άρθρου 20. Εάν το αίτημα τροποποίησης δεν γίνει αποδεκτό, απορρίπτεται με πλήρη αιτιολόγηση των λόγων απόρριψης. Το αποτέλεσμα της απόρριψης κοινοποιείται στον δικαιούχο, ο οποίος δεσμεύεται να υλοποιήσει το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της επένδυσης σύμφωνα με την εν ισχύ ατομική εγκριτική απόφαση ενίσχυσης.

Άρθρο 23

Ανάκληση Αποφάσεων Υπαγωγής

1. Οι δικαιούχοι μπορούν να αιτηθούν την ανάκληση της ένταξής της αίτησης τους σε Απόφαση Υπαγωγής σε οποιοδήποτε στάδιο, με την υποβολή αιτήματος στο Πληροφοριακό Σύστημα, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της επένδυσης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της.

2. Στη συνέχεια, κατόπιν εξέτασής του αιτήματος ανάκλησης από την Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε. (Ε.Ε.ΣΥ.Π. Α.Ε.) με ευθύνη του Φορέα Ελέγχου, ο τελευταίος εισηγείται προς τον Φορέα Υλοποίησης και αυτός με τη σειρά του εισηγείται προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας την έκδοση σχετικής απόφασης ανάκλησης. Η απόφαση αναρτάται στον ιστοχώρο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον δικαιούχο. Σημειώνεται ότι, ο Φορέας Υλοποίησης έχει δέσμια αρμοδιότητα να αποδεχτεί την εισήγηση του Φορέα Ελέγχου.

3. Στην περίπτωση που για τη συγκεκριμένη επένδυση, η οποία ανακαλείται, έχει καταβληθεί πληρωμή, τότε γίνεται ανάκτηση του ποσού εντόκως από τη στιγμή που τέθηκε στη διάθεση του δικαιούχου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Το επιτόκιο που εφαρμόζεται για την ανάκτηση της ενίσχυσης, είναι το επιτόκιο αναφοράς που ορίζεται, για κάθε ημερολογιακό έτος, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο καθορίζεται σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (2008/С 14/06).

4. Ανάκληση της απόφασης ένταξης επένδυσης μπορεί να προκύψει και αυτεπάγγελα από τον Φορέα Υλοποίησης μετά από διαπιστωμένη απάτη, βάσει απόφασης αρμόδιας δικαστικής αρχής ή κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της επένδυσης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται σοβαρές αποκλίσεις/εμπλοκές σε σχέση με την προγραμματισθείσα πρόοδο ή τους όρους ένταξής της. Η διαδικασία ανάκλησης δύναται να ενεργοποιείται, εφόσον επιβάλλεται κατόπιν ελέγχων εθνικών ή ενωσιακών ελεγκτικών οργάνων ή όταν διαπιστώνεται:

α) σοβαρή εμπλοκή στην ανάληψη νομικών δεσμεύσεων,

β) μη αποδεκτή απόκλιση του φυσικού αντικειμένου,

γ) αδυναμία στην καθολική πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου και της επιλεξιμότητάς του, με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης,

δ) άλλη παράβαση του εθνικού ή ενωσιακού θεσμικού πλαισίου η οποία διενεργείται από τον δικαιούχο δόλια και δεν επιδέχεται θεραπεία.

Άρθρο 24

Δειγματοληπτικοί έλεγχοι για την εξακρίβωση ορθότητας των δικαιολογητικών - Πληροφοριακό Σύστημα

1. Ο Φορέας Υλοποίησης, προκειμένου να εξακριβώσει την ακρίβεια των στοιχείων που αναγράφονται στα αντίγραφα εγγράφων που υποβάλλονται, είτε στο στάδιο της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης είτε στο στάδιο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, μεριμνά για τη διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου σε τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) των αντιγράφων που υποβλήθηκαν κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 του Ν.2690/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 του Ν.4250/2014.

2. Για το Πληροφοριακό Σύστημα λαμβάνεται υπ' όψιν η διαδικασία Δ1_Οδ.2 Οδηγίες Υλοποίησης Δράσεων Ενισχύσεων του ΣΔΕ του ΤΑΑ.

Άρθρο 25

Υποχρεώσεις Δικαιούχων

Οι προϋποθέσεις χορήγησης της δημόσιας ενίσχυσης καθώς και οι υποχρεώσεις των δικαιούχων, τόσο κατά την υλοποίηση της επένδυσης όσο και για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων αυτών, είναι:

1. Να υλοποιήσουν την επένδυση σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην εγκριτική απόφαση ενίσχυσης, όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Να προβούν, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερολογιακών ημερών, από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας και σε κάθε περίπτωση πριν την υποβολή οποιουδήποτε αιτήματος χορήγησης ενίσχυσης, σε έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, την οποία και θα γνωστοποιήσουν, μέσω του πληροφοριακού συστήματος, με την επισύναψη του ανάλογου κατά περίπτωση δικαιολογητικού ή παραστατικού. Στην περίπτωση των επενδυτικών σχεδίων με απόφαση υπαγωγής ή/και των επενδυτικών σχεδίων που έχουν ήδη υποβάλει κάποιο αίτημα για χορήγηση ενίσχυσης, πριν τη δημοσίευση της παρούσας, η γνωστοποίηση της έναρξης υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, μέσω του πληροφοριακού συστήματος, θα πραγματοποιείται εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από τη δημοσίευση της παρούσας. Μη τήρηση των ανωτέρω, επιφέρει την απένταξη ενός επενδυτικού σχεδίου από τα εγκεκριμένα έργα.
3. Να τηρούν το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης, όπως αυτό προσδιορίζεται στην ατομική εγκριτική απόφαση ενίσχυσης. Σε περίπτωση μεταβολής του για οποιονδήποτε λόγο, απαιτείται υποβολή από τον δικαιούχο αιτήματος τροποποίησης πριν την έκδοση της βεβαίωσης ολοκλήρωσης.
4. Η επένδυση διατηρείται στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τουλάχιστον τρία έτη στην περίπτωση των πολύ μικρών μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Αυτό δεν εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα ή υπέστησαν βλάβες κατά την περίοδο αυτή, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή κατά τη σχετική ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο. Πριν την αντικατάσταση υποβάλλεται σχετική αίτηση στον Φορέα Υλοποίησης, προκειμένου ο Φορέας Υλοποίησης να επιτρέψει την αντικατάσταση. Η αίτηση αποδεικνύει το παρωχημένο ή/και τη βλάβη του εξοπλισμού που έχει ενισχυθεί από την παρούσα και τα χαρακτηριστικά του νέου που πρέπει να είναι τουλάχιστον ανάλογα με αυτόν που αντικαθίσταται.
5. Να μη μεταβάλλουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ενισχυόμενης επιχείρησης, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης και τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των δικαιούχων παρά μόνον μετά από έγκριση του Φορέα Υλοποίησης.
6. Να μη χρησιμοποιούν τα πάγια στοιχεία που έχουν ενισχυθεί για δραστηριότητες που έρχονται σε αντίθεση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παρούσας.
7. Να μη μεταβιβάζουν πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα, κυριότητας του δικαιούχου και αντίστοιχων χαρακτηριστικών και ποσότητας. Πριν τη μεταβίβαση υποβάλλεται σχετική αίτηση στον Φορέα Υλοποίησης, προκειμένου ο Φορέας Υλοποίησης να επιτρέψει τη μεταβίβαση. Η αίτηση αποδεικνύει την αντιστοιχία των χαρακτηριστικών των καινούργιων πάγιων στοιχείων με αυτά που μεταβιβάζονται. Τα πάγια στοιχεία που αντικαταστάθηκαν δεν επιτρέπεται να πωληθούν ως παραγωγικός εξοπλισμός αξίας.
8. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί στο πλαίσιο της παρούσας δεν είναι δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο επίσπευσης πλειστηριασμού.

9. Να μη διακόπτουν την παραγωγική δραστηριότητα ή/και να μην παύουν τη λειτουργία της επιχείρησης, εκτός εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

10. Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος με τα δεδομένα και έγγραφα που απαιτούνται για τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο των επενδύσεων που υλοποιούν ή έχουν ολοκληρώσει, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο πληροφοριακό σύστημα.

11. Να τηρούν απόλυτα την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Κάθε διαπίστωση παράβασης από τους ελέγχους, επιφέρει ανάκτηση της ενίσχυσης ανάλογης του ύψους του ευρήματος, όπως αυτό καθορίζεται στην έκθεση ελέγχου.

12. Η υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου είναι σύμφωνη με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μία επενδυτική δαπάνη απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση καταβάλλεται μόνον εφόσον με την αίτηση καταβολής της ενίσχυσης προσκομίζεται και η περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Άρθρο 26

Μακροχρόνιες Υποχρεώσεις Δικαιούχων

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης και για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους, οι δικαιούχοι οφείλουν:

1. να παρέχουν κάθε σχετική πληροφόρηση, που αφορά στην υλοποίηση της επένδυσης και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιαδήποτε παραστατικά ζητηθούν, παρέχοντας πρόσβαση στα λογιστικά τους βιβλία σε όλες τις Ελεγκτικές υπηρεσίες του Κράτους και της ΕΕ,

2. να παρέχουν στον Φορέα Υλοποίησης, στον Φορέα Ελέγχου ή/και στους αξιολογητές ή/και στην ομάδα ελέγχου ή/και σε άλλους φορείς (όπως η Ε.Ε.ΣΥ.Π.) που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό του, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της επένδυσης, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων και

3. να διατηρούν στην περιοχή παρέμβασης εγκατάσταση ή υποκατάστημα.

Άρθρο 27

Υποχρεώσεις εφαρμογής δράσεων ενημέρωσης ή δημοσιότητας

Ο Φορέας Υλοποίησης και οι αποδέκτες χρηματοδότησης, μέσω της παρούσας, είναι υπεύθυνοι, κατά περίπτωση, για τις ακόλουθες τουλάχιστον ενέργειες επικοινωνίας και συγκεκριμένα αναγνωρίζουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω κονδυλίων και διασφαλίζουν την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότησης ως εξής:

1. Εμφανίζουν το έμβλημα της Ένωσης και τη σχετική δήλωση χρηματοδότησης με την ένδειξη «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης NextGenerationEU» και το λογότυπο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» στις ενέργειες επικοινωνίας, πληροφόρησης και προβολής που υλοποιούν σε οποιαδήποτε μορφή (έντυπη, οπτικοακουστική, ηλεκτρονική) και σε όλο το επικοινωνιακό και πληροφοριακό υλικό (έντυπο, οπτικοακουστικό, διαδικτυακό κ.λπ.) που παράγουν σχετικά με το έργο ή τη δράση και προορίζεται για οποιοδήποτε μέσο. Επιπλέον, σε ενέργειες που

περιλαμβάνουν συγγραφή κειμένου, όπως δελτία τύπου, οδηγοί δράσεων, έντυπα πέραν της εμφάνισης των εμβλημάτων γίνεται και λεκτική αναφορά στη χρηματοδότηση εντός του κειμένου.

2. Παρέχουν στον επίσημο επαγγελματικό διαδικτυακό τόπο τους, εάν υπάρχει, και στους επαγγελματικούς λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εάν υπάρχουν, σύντομη περιγραφή της/των δράσης/σεων και έργου/ων που υλοποιούν, που επισημαίνει τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Για έργο ή δράση που αφορά σε φυσική επένδυση, όπως υποδομή ή/και προμήθεια εξοπλισμού, και το συνολικό κόστος της υπερβαίνει τις 500.000 €, αναρτούν πλάκα ή πινακίδα, από ανθεκτικό υλικό, ευδιάκριτη στο κοινό όταν ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση της δράσης/έργου ή όταν εγκατασταθεί ο εξοπλισμός που έχει αγοραστεί. Η πλάκα/πινακίδα περιλαμβάνει το έμβλημα της Ένωσης με τη δήλωση «Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης NextGenerationEU» και το λογότυπο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0».

4. Για έργο ή δράση που δεν εμπίπτει στο ανωτέρω σημείο (3), αναρτούν σε θέση που είναι σαφώς ορατή στο κοινό τουλάχιστον μία έντυπη αφίσα ελάχιστου μεγέθους Α3 ή μια ηλεκτρονική προβολή σε οθόνη, με πληροφορίες σχετικά με την δράση/έργο και αναδεικνύοντας τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Για έργα και δράσεις εμβληματικές ή/και έργα και δράσεις των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 10.000.000 Ευρώ, υλοποιούν μια σημαντική επικοινωνιακή ενέργεια (ενδεικτικά: καμπάνια, εκδήλωση), μετά από συντονισμό με την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης και, όταν κρίνεται σκόπιμο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

6. Για τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, οι συμβαλλόμενοι φορείς υλοποίησης διασφαλίζουν μέσω συμβατικών υποχρεώσεων ότι οι τελικοί αποδέκτες δηλαδή τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και κάνουν χρήση των κονδυλίων του ΤΑΑ συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται παραπάνω.

Άρθρο 28

Κυρώσεις

1. Η αιτούμενη ενίσχυση απορρίπτεται ή, στην περίπτωση που έχει ήδη χορηγηθεί, ανακτάται εξ' ολοκλήρου και εντόκως όταν, τόσο κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου όσο και κατά τη διάρκεια των μακροχρόνιων υποχρεώσεων:

α) δεν πληρούνται:

αα) τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παρούσας,

ββ) άλλες υποχρεώσεις, που προβλέπονται από διατάξεις είτε της ενωσιακής είτε της εθνικής νομοθεσίας, ιδίως αυτές που αφορούν στις κρατικές ενισχύσεις ή άλλα υποχρεωτικά πρότυπα, συνδέονται με το ενισχυόμενο Υπόέργο και επηρεάζουν λειτουργικά την επένδυση,

β) διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία με σκοπό να λάβει την ενίσχυση,

γ) ο δικαιούχος εμποδίζει τη διενέργεια οποιουδήποτε σχετικού ελέγχου, με εξαίρεση τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας.

2. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται για την ανάκτηση της ενίσχυσης είναι το επιτόκιο αναφοράς που ορίζεται, για κάθε ημερολογιακό έτος, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο καθορίζεται σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (2008/C 14/06).

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί τροποποίησης της επένδυσης, εάν ο δικαιούχος παραβεί, κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης ή της περιόδου τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την απόφαση ένταξης του στο Πρόγραμμα, επιβάλλονται οι κυρώσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα VIII. Για την επιβολή των εν λόγω κυρώσεων λαμβάνονται υπ' όψιν η σοβαρότητα της παράβασης, η έκταση, καθώς και η διάρκεια της μη συμμόρφωσης σε σχέση με τις προϋποθέσεις ενίσχυσης.

4. Οι κυρώσεις του Παραρτήματος VIII δεν επιβάλλονται όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή σε σφάλμα της αρμόδιας ή άλλης αρχής και το σφάλμα αυτό δεν μπορούσε, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, να εντοπιστεί από το υπόχρεο προς συμμόρφωση πρόσωπο.

Άρθρο 29

Διαφάνεια των ενισχύσεων

Για τη διασφάλιση της υποχρέωσης διαφάνειας, όπως προβλέπεται από τον ΓΑΚ (άρθρο 9, παράγραφος 1, περίπτωση γ) σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, αναρτώνται, με ευθύνη του Φορέα Ελέγχου, σε δημόσια προσβάσιμο διαδικτυακό ιστότοπο στην ηλεκτρονική εφαρμογή της Ε.Ε. («Transparency Award Module» TAM) οι κάτωθι συνοπτικές πληροφορίες για τις χορηγηθείσες μεμονωμένες κρατικές ενισχύσεις προϋπολογισμού άνω των 100.000 ευρώ:

- 1) Επωνυμία του δικαιούχου.
- 2) Αναγνωριστικό ταυτότητας δικαιούχου.
- 3) Είδος επιχείρησης (ΜΜΕ/μεγάλη) κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.
- 4) Περιφέρεια στην οποία βρίσκεται ο δικαιούχος, σε επίπεδο NUTS II.
- 5) Τομέας δραστηριότητας σε επίπεδο ομάδας NACE.
- 6) Στοιχείο ενίσχυσης, εκπεφρασμένο ως ακέραιο ποσό στο εθνικό νόμισμα.
- 7) Μέσο ενίσχυσης (επιχορήγηση / επιδότηση επιτοκίου, δάνειο / επιστρεπτές προκαταβολές / επιστρεπτέα επιχορήγηση, εγγύηση, φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, άλλο).
- 8) Ημερομηνία χορήγησης.
- 9) Στόχος της ενίσχυσης.
- 10) Χορηγούσα αρχή.
- 11) Αριθμός αναφοράς του μέτρου ενίσχυσης.

Οι παραπάνω πληροφορίες θα πρέπει να οργανώνονται και να είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΙΙΙ, του ΓΑΚ, και να επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και λήψης αρχείων. Οι εν λόγω πληροφορίες δημοσιεύονται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ενώ λεπτομερή αρχεία των επαληθεύσεων διατηρούνται για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία των ελέγχων (παρ.1 του άρθρου 12 του ΓΑΚ).

Άρθρο 30

Ενέργειες Δημοσιότητας και Ενημέρωσης

30.1 Υποχρεώσεις Φορέων της δράσης

1. Ο Φορέας Υλοποίησης οφείλει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες δημοσιότητας σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος θα μπορεί να ενημερώνεται και από την επίσημη διαδικτυακή πύλη της δράσης (<https://producegreen.gov.gr>).

2. Θα πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 241/2021 και του άρθρου 6 της υπ' αριθ. 119126 ΕΞ 2021/28.09.2021 (Β' 4498) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα Υλοποίησης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» περί πληροφόρησης, επικοινωνίας και δημοσιότητας, ως ισχύει.

30.2 Υποχρεώσεις Δικαιούχων

Οι τελικοί δικαιούχοι ενίσχυσης της παρούσας δράσης, υποχρεούνται να μνημονεύσουν ρητά την προέλευση των κονδυλίων και να εξασφαλίσουν την προβολή της με την εμφάνιση του εμβλήματος της Ένωσης και σχετικής δήλωσης χρηματοδότησης με την ένδειξη «Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση NextGeneration EU». Η προβολή και ενημέρωση αναφορικά με τη χρηματοδοτική στήριξη μπορεί να πραγματοποιείται:

1) μέσω του διαδικτυακού τόπου (εφόσον υπάρχει) του δικαιούχου, με την τοποθέτηση σε θέση ορατή κατά την είσοδο σε αυτόν, του ως άνω εμβλήματος με την αντίστοιχη ένδειξη και

2) με τοποθέτηση σε εμφανές σημείο της ενισχυόμενης επιχείρησης αυτοκόλλητου (σε ελάχιστο μέγεθος Α3) αναφορικά με τη συνδρομή του Ταμείου Ανάκαμψης στην υλοποίηση του έργου.

Επισημαίνεται ότι περαιτέρω λεπτομέρειες και διευκρινίσεις σχετικά με τις υποχρεώσεις δημοσιότητας των δικαιούχων θα αναρτηθούν στη διαδικτυακή πύλη της δράσης. Οι όροι δημοσιότητας καθώς και τα λογότυπα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση [<https://greece20.gov.gr/epikoινωνia-dimosiotita/>]

30.3 Υποχρεώσεις λοιπών φορέων

Οποιοδήποτε είδος διαφήμισης (π.χ. τηλεόραση, ραδιόφωνο, έντυπο υλικό, ειδική προωθητική ενέργεια) που αφορά στη δράση, από όλους τους εμπλεκόμενους στην υλοποίηση της δράσης θα πρέπει τηρεί τους όρους δημοσιότητας της δράσης, όπως αυτοί έχουν αναρτηθεί στην επίσημη διαδικτυακή πύλη της δράσης.

Άρθρο 31

Προσωπικά δεδομένα

Οι εμπλεκόμενοι Φορείς, καθώς και τα εθνικά και ενωσιακά ελεγκτικά όργανα έχουν τη δυνατότητα να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν είναι αναγκαίο για τους σκοπούς αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης, της διασφάλισης ορθής υλοποίησης των έργων, λογιστικών και λοιπών ελέγχων της χρήσης των κονδυλίων στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και το Νόμο 4624/2019. Σημειώνεται ιδίως ότι η απόφαση έγκρισης χρηματοδότησης η οποία θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την επωνυμία των εταιρών / συνδικαιούχων των έργων και το ΑΦΜ αυτών θα αναρτηθούν κατά περίπτωση για λόγους διαφάνειας στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, του Προγράμματος, του Ταμείου Ανάκαμψης και στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

Άρθρο 32

Ισχύς της απόφασης

Με τις νέες ρυθμίσεις τίθενται νέες προθεσμίες για την υποβολή της δανειακής σύμβασης, τη χορήγηση προκαταβολής, την εκχώρηση του ποσού επιχορήγησης και την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Οι προβλεπόμενες στην παρούσα προθεσμίες ισχύουν και καταλαμβάνουν το σύνολο των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί με εγκριτική απόφαση ενίσχυσης.

«Για αιτήματα ενδιάμεσης ή τελικής καταβολής ενίσχυσης που έχουν υποβληθεί μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας και εκκρεμεί η εξέτασή τους, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να προσκομίσουν τις προβλεπόμενες στα Παραρτήματα XIII και XIV υπεύθυνες δηλώσεις εντός προθεσμίας 10 ημερών από τη σχετική ειδοποίησή τους με κάθε πρόσφορο μέσο από τον Φορέα Υλοποίησης.»¹⁰

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ακολουθούν Παραρτήματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

« ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

Παράρτημα I : Επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.)

Παράρτημα II: Λίστα δικαιολογητικών

Παράρτημα III: Περιεχόμενα Οικονομοτεχνικής μελέτης

Παράρτημα IV: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης

Παράρτημα V: Αίτηση ενίσχυσης

¹⁰Στο άρθρο 32 προστίθεται εδάφιο με το άρθρο μόνο παρ.5 της [ΕΝ/ΥΔΕΝ/60489/410/2026](#) ΦΕΚ: 3049/Β/29.05.2026

Παράρτημα VI: Υπεύθυνη Δήλωση μεγέθους επιχείρησης

Παράρτημα VII: Εξόφληση δαπανών επενδυτικού σχεδίου

Παράρτημα VIII: Κυρώσεων

Παράρτημα IX: Συμμόρφωση με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (DNSH)

Παράρτημα X: Τεκμηρίωση απόκτησης του συνόλου στοιχείων ενεργητικού

Παράρτημα XI: Δήλωση στοιχείων πραγματικών δικαιούχων

Παράρτημα XII: Οδηγός Ελέγχου

«Παράρτημα XIII: Υπεύθυνη Δήλωση περιβαλλοντικής αδειοδότησης

Παράρτημα XIV: Υπεύθυνη Δήλωση μη διπλής χρηματοδότησης »¹¹

ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΒΛΕΠΕ ΤΟΝ ΑΚΟΛΟΥΘΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ:

[ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ](#)¹²

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 3 Απριλίου 2026

¹¹Τα περιεχόμενα παραρτημάτων αντικαταστάθηκαν με το άρθρο μόνο παρ.6 της [ΕΝ/ΥΔΕΝ/60489/410/2026 ΦΕΚ: 3049/Β/29.05.2026](#)

¹²Προσθήκη Παραρτημάτων (XIII,XIV) με το άρθρο μόνο παρ.7 της [ΕΝ/ΥΔΕΝ/60489/410/2026 ΦΕΚ: 3049/Β/29.05.2026](#)